tice niſi ſuccurrat̃ aliter vt dcm̃ eſt ibi. Et ex illis ē nocumētū qđ accidit meliam vel maniā pati cōſuetis vnde ſic̄ illarū aptio eſt cura illaꝝ ꝛ pſeruatio: ita ipaꝝ icīſio ꝛ eradicatio illaꝝ eſt cā. Jngt. n. Abo. Cum retētio euōnis q̄ fluere ſolebat aliquā egritudinē poſſidere facit: ei⁹ ꝓuocatio illi⁹ erit cura. Nocumētū quoqꝫ fit in inferiorib⁹. accidit. n. in iciſiōe eaꝝ extenuatio cruris ꝛ pedis ꝓuatis eis ſanguis alimēto ꝓpe ſi ſanguis deſcēdēs fuerit purus. Et medicine ꝯueniētes varicib⁹ ſunt ex ſimplicib⁹ poſt curā ſupioꝝ Cinis cauliū epithimatus pedib⁹ ꝛ venis eoꝝ. aut oleū de oliuis pulueriçata deſup tamarice: ꝛ emplatio cū lupinis decoctis: ꝛ embrocatio cū aq̄ ei⁹: ꝛ fim⁹ capraꝝ epithimatus: ꝛ farina fenugreci: farina rafani: ꝛ ſemē eruce: ꝛ ſilia. ꝛ epithimi cū aq̄ caſei: lapis laçuli ꝛ armen⁹: ꝛ ꝓpe in cā mlīca. Et ex ꝯpoſitis ſūt vere magne v̄tutē ipſaꝝ hn̄tes.

¶ Capitulum. x. de elefantia ꝛ medicinis eius.

e Lefantia ē egritudo faciēs augmētū p̄ter nām in mēbris: ꝛ qñ ꝫ ē in vno mēbro vtputa in crurib⁹ ꝛ pedib⁹: ꝛ dr̄ ꝓpe elefantia. qñq3 in virga vel ligua ꝛ dr̄ triſm⁹. ꝛ qñq3 eſt in plurib⁹ mēbris ſic̄ accidit Nichomaco de quo dixit. G. ꝙ ei⁹ mēbra creuerunt adeo vt vix mouere ſe poſſet. ꝛ qñ in toto corpe erit eq̄liter tūc erit ſpēs lepre. eſt. n. cū mlīa in cute tota diffuſa vt in muliere nobili vidi cū illud fuerit poſt tp̄s nālis augmēti. Et gdeꝫ cā ē multitudo ſanguis groſſi flīci vel mlīci ad pedes quo nutriunt̃ ꝛ ſupfluit ex eo multū vltra illud qđ eſt neĉariū nutrimēto eoꝝ debito: nec reſoluit̃ ſꝫ retinet̃ in eis pp ſuā groſſiciē. q̄re īgroſſant̃ pedes cū eq̄litate ꝛ plīmū ſine eq̄litate: eo ꝙ p̄ter nāꝫ exiſtat. Et qñq3 euētus ei⁹ ex cauſis ē ipſarū varicū. ꝛ eſt aut ex ſanguīe puro: aut flīco: aut mlīco replente ꝛ dilatāte venas mēbri alicui⁹ vel oīuꝫ in qb⁹ non remanet vt varicoſe fiāt: ſed trāſit ad mēbꝝ vl' vniformiter diſſeminat̃ in ſemita alimēti ꝛ nāliter effuſi vel ſinthomatice in oīb⁹ partib⁹ ei⁹. Diſtinguit̃ aūt iter eas ex regīe añcedēte ꝛ mēbri colore. Jn ſanguinea. n. p̄ceſſit regimen multiplicās ſanguineꝫ ex pane mūdo: carnib⁹ bonis: vino rubeo: gete ꝛ ſilib⁹. ꝛ color pedis eſt rube⁹ ꝛ ē incolumior. Jn flīca aūt p̄ceſſit regimē flā mltiplicās: ex fructib⁹: herbis: ꝛ carnib⁹ īnatis: ꝛ piſcib⁹ in aq̄. ꝛ alys indigeſtibilib⁹: ꝛ color mēbri ē declinās cū liuiditate ad albedineꝫ ꝛ plūbeitatē. Jn mlīca ēt p̄ceſſit regimē multiplicās mlīaꝫ ex pane opiro: carnib⁹ antiqs: caſeis antiqs: ꝛ carnib⁹ ſalitis: ꝛ vīo acido: ꝛ ſilib⁹. Et color mēbri declinat cū duricie ad nigredinē: vel ē ſic̄ color melongiane. Et qñꝫ ꝑuenit ad vlcerationē ex q̄ timet̃ mēbri corroſio: ꝛ tūc ꝓprie cū coartat̃ in mēbro mlīc⁹ ſanguis corrūpit̃ ꝛ adurit̃ ꝛ acq̄ſiuit acuitatē atq3 maliciā. ¶ Cura elefantie ſiue ꝓpe ſiue ei⁹ q̄ ē ſpēs lepre: qñꝫ ē poſſibilis: qñq3 īpoſſibilis. poſſibilis q̄dē eſt in ſuo p̄ncipio ꝛ anteq3 mala diſpō̃ florū mēbroꝝ habituata fuerit ꝛ mala habitudo mēbroꝝ patiētiū cōfirmata. Cōſiſtit aūt in trib⁹. Jn rectificatōe mēbroꝝ ſupioꝝ que cōplet̃ ꝓpe vomitu laborioſo ꝓuocato cū educētib⁹ flā vel mlīam cū reiteratōe ipſius ꝛ cū flōmia ex venis ꝑtis oppoſite. vt venis man⁹. ſ. baſilice dextre vel ſiniſtre: ac rectificatōe praue diſpōnis ipſoꝝ. Scđo cōſiſtit in rectificatiōe regimis ꝛ cōplet̃ breuiter cū regimīe extenuatiuo qđ ī ſecūda ſectione dicem⁹ xp̄o dante. Et tertio cū reſolōne materie ꝛ cōfortatōe mēbri patiētis. Cōplet̃ aūt cū admiſtratione ſtipticantiū ſup pedē. Et ex appropatis ē ligua arietis emplata. ꝓhibet. n. augmētū elefantie: ꝛ ipſaꝫ detumeſcere facit. Et ſilr̄ lutū ſigillatū cū aceto inunctū in modū ceroti ſup mēbꝝ. Confortāt. n. a ꝓpetate mēbꝝ ꝛ māꝫ reſoluit effuſaꝫ in mēbꝝ ꝛ ꝓhibꝫ māeꝝ effuſionē: vlcerationē ꝛ corroſionē ꝛ coartando venas retinet ſanguinē in eis nec ꝑmittit eū exire. Et ſticados ſm̄ omnē modū adminiſtrationis ꝛ ꝓprie in mā flīca ꝛ mlīca. Et collogntida eſt mirabilis fricata ꝛ ſumpta. facit. n. conſiſtere egritudines ꝛ vlterius non augeri. Calamentū quoq3 ipſi ꝛ varicibus ſua reſolutione ſubtiliatione ꝛ iciſione ꝛ ꝓprie ſi poſt ipm̄ comeſtū bibatur aqua caſei diebus continuis ꝛ cōfert varicibus. Et ſulfur cū reſina pini ꝛ aceto curat eā. Arbitror aūt ſm̄ hunc modū Aſclipiadē curaſſe nichomacū de elefantia: vt Galienus dixit. Jmpoſſibilis aūt eſt ſanationis vel parū cū peruenit ad augmentū ꝛ complementū ſui ꝓpter habituatā diſpōneꝫ prauā ſupiorū ꝛ confirmatā malam habitudinē membroꝝ. tunc eniꝫ non ſperat̃ ſalus vel parū ſperatur. ꝛ cū ſperatur illud quo potiſſime confidit̃ eſt cura varicū: ꝛ adminiſtratio reſoluentiū fortiū: ꝛ alchitram confert miniſtratū ꝛ linitū. Cū vero ſperatur vt q2 non obſtante cura p̄dicta ſemp augetur melius eſt vt dimittat̃ ꝛ prohibeatur putrefactio ꝛ corroſio mēbri cū bolo armeno ꝛ terra ſigillata cū aceto linitis. Et ſi peruenerit ad vlcerationē ꝛ timeatur corroſio ꝛ eſt tūc de genere lepre. Cura non eſt alia niſi vt incidatur radicitus ꝛ ꝓprie cū particulis colli. deinde cauteriçetur ꝛ regatur regimīe proprio ꝛ cōſolidatiuo. ſed de ea in ſectione ſecunda dicetur in particula apatum: ſi annuat chriſtus qui ſit ꝑ īfinita ſecula benedictus. Amen.

¶ Sectio ſcđa de medicinis egritudinum vniuerſalium

¶ Particula prima: ꝛ eſt ad omnes febres.

¶ Caplm̄ primum ꝛ eſt generale ꝛ ꝓhemiale.

G Alienus ſummus medicoꝝ ꝛ p̄nceps ingt. Febris eſt calor nālis mutatus in igneū ꝛc̄. Diuidit̃ aūt in gn̄a. ꝛ ſpēs: ꝛ hoc penes diuiſionē ipſius ī ſuas cās gn̄ales q̄ ſūt ſm̄. G. q̄tuor: mālis. formalis. efficiēs. finalis. Cā mālis ī q̄ prius apphēdit̃ ꝛ fundat̃ ē triplex. ſ. mēbra: hūores: ſpūs: qđ voluit hy. ī epidimys cū igt. Que ꝯtinēt ꝛ q̄ cōtinēt̃: ꝛ q̄ īpetu fluūt ꝛ refluūt penes q̄ in gn̄a diuidit̃: ꝛ ipſoꝝ diuiſionum ſpēs: vt īfra patebit. Cā formalis ſeu eēntialis ē calor p̄ter nāꝫ ī ipſa notificatōe expſſius dicēte. G. Suba. n. febriū in gn̄e ē caloris q ē p̄ter nāꝫ penes quē diuidit̃. q2 cū ſit ſcđm cū acut⁹ ꝛ mordax: aut erit valde vt gen⁹ ethice: aut min⁹ vt gen⁹ effimere aut mediocriter vt gen⁹ putride q̄ diuiſio: ꝛ ſi ſit ſꝫ febris eēntiā. ſ. calorē ī ſeipm̄ ꝯtractū: a nā tn̄ ꝛ diſpōne ſui ſubti ſeu mālis cāe depēdet ꝓpe. Eadē. n. caliditas ſm̄ eēntiā: ꝓut. G. voluit ī diuerſis apprehēſa ſubys dr̄ntib⁹ duricie ꝛ mollicie: ſeu hūiditate ꝛ ſiccitate diuerſa ī diuerſis ſenſibil'r apparebit. Jn duro. n. ꝛ ſicco acuta. Jn mollivo ꝛ hūido ſuauis ꝛ mediocris ī mediocri. lꝫ auerois ī ſui quolibeti ſcđo videat̃ ſentire ꝯriuꝫ adducēs dcm̄ pħi dicētꝫ ꝙ ꝓpa forma ꝓpriā regrit māꝫ ꝛ eꝯrio. ꝙ ſi ī ſbalib⁹ veꝝ ſit ī accn̄talib⁹ nō. ī qb⁹ ꝓus ſermo ꝓponit̃ ē ſentire: vt Gali. rettulit eē veꝝ. nec dubitādū qn febris eēntial'r ſit ī gn̄e ſiccitatis: lꝫ. G. vt dcm̄ ē inuerit ꝙ tn̄ in genere ſit caloris q ē p̄ter nāꝫ q3 quoqꝫ in gn̄e ſiccitatis oñdit eē cū predixit ꝙ ē calor mutat⁹ in igneum q nō ſolū calus: ſꝫ ēt ſicc⁹ ꝯprobat̃. Et alibi voluit cum dixit ꝙ febris eſt mala ꝯplō cal'a ꝛ ſicca: nā ſi ī gn̄e ſit vtriuſqꝫ. dr̄ tn̄ ī gn̄e caliditatis exiſtere poti⁹ q3 ſiccitatis. Eo ꝙ calor q̄litas actiua ī eo ē pōr ꝛ potior ſiccitate paſſiua: ꝛ ꝑinde formalior. ꝛ ab eo dnoiatio ꝛ rō ē ſumēda. Preterea ſi ſiccitas ſit ī ea nō ē ꝑceptibilis bn̄ reſpectu cal'itatis. q2 min⁹ lumē iuxta mai⁹ poſituꝫ obfuſcat̃. ꝛ q2 cū ſit nō ſolū febris eēntialis: ſed ꝛ effectiua dicente Abo. ꝙ cal'itas excedēs: ꝛ ſi cū tēpie ſit paſſiuaruꝫ diu durare nō poſſit qn in ꝓceſſu tēporis ſicci⁹ reddat̃ corpus nō ſemp a p̄ncipio ꝑcipiat̃ ꝛ appareat ſic̄ cal'itas. ꝛ ꝓprie cū ī corpe hūido fuerit apprehēſa. Cā efficiēs triplex ē ꝑmitiua añs ꝛ ꝯiūcta: ꝓut ioāniti⁹ ingt: penes q̄s diuidit̃ vt īfra patebit. Cā finalis ē ꝯtriſtare hoīeꝫ: ꝛ vniuerſas ei⁹

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-193437-p0429-6
DFG

ſedere actiones dicente. G. vna quedã egritudinum que
ſecundũ diſcraſiam eſt febꝛ. in tantã imoderationem ere/
cto caloꝛe: ⁊ vt contriſtet hominem ⁊ actionez noceat vt ⁊
ſi neutrũ habeat. Et ſi qꝫ maxime calidioꝛ ſe ipſo factꝰ fue
rit nondũ febꝛire eũ dicemꝰ ſecundũ quã non differt cũ in
ea oẽs cõueniant. ⁊ quoqꝫ ſi differãt non in ſpẽ ſꝫ in quãto
cũ vna poſſit magis ꝯtriſtare alia ⁊ nocere. q̃liter autẽ hec
ſint ĩfra patebit. Uerꝫ qꝛ fe. nõ curaẽ niſi cognita vt dixit
Abo. pꝛinceps cũ ait. Et ſcias qꝛ nõ ẽ poſſibile vt cures fe. ni
ſi poſtqꝫ cognoueris eã. Pꝛoĩde ſciẽdũ ꝙ cognitio febꝛis
ẽ duplex. ſ. ſubalis ⁊ accñtalis. ſubalis eſt v̾a pfecta ⁊ ad cu
rã neċaria. vera eſt pfecta ⁊ certa qꝛ nãlibꝰ ⁊ ſubalibus vel
eſſentialibꝰ oibꝰ ſumpta eſt effectibꝰ ⁊ ppꝛijs que ſunt ſem
per ⁊ non fallunt. Qꝛ. n. nãle ẽ eſſentiale aut ppꝛiũ ſemper
eſt aut ſcõm plurimũ: vt dixit Abo. Effectus quoqꝫ ſeu fi/
nis ⁊ ſi ſubalis non ſit a ſubalibus tñ imediate pcedit: ⁊ eo
rꝫ virtus ⁊ potẽtia demonſtraẽ qõ voluit. G. ⁊ Abo. quo
qꝫ cũ ait. Uirtutũ aũt ⁊ operationũ ad iuicẽ alie ex alijs co
gnoſcunẽ. Oĩs eni opationis virtꝰ exiſtit initiũ nec aliqua
opatio niſi a virtute procedit. Et eſt ad curam neċaria: vt
G. ait cũ inqt. Quo eni vtiqꝫ ad hec mõ ſanationis copioſi
erimꝰ ſubam vniuſcuiuſqꝫ egritudis ignoꝛantes: q̃ſi dicat
nullo mõ. Qualr̃ aũt ſit talis febꝛis cognitio a nã ipſius ſu
pradic a dr̃. qꝛ ab itrinſecis cauſis qbꝰ ſcire cõtigit vere ⁊ i
telligere vt a cognitõe ſue foꝛme vel eſſentie ⁊ a cognitio/
ne mãlis cauſe in qbꝰ ſua nã s quolꝫ ſuũ eſſe cõſiſtit. Accñ/
tis eni cã erit duplex. ſ. ſue eſſentie in ſubiec o: vt Ar. dixit
A cognitione qdẽ foꝛme vel ſube pꝛincipalis vel imediate.
Unde. G. ait. Pꝛimi ⁊ pꝛincipaliſſimi generis differẽtiarũ
febꝛiũ ⁊ ꝙ ſumiẽ a ſuba rei diuiſe. Eſt aũt vt dcm̃ ẽ eius
ſuba in genere caloꝛis q ẽ pter nãꝫ. Ab eo. n. febꝛis eſt pꝛinci
paliter cognoſcẽda cuiꝰ iudex ppꝛius tactꝰ eſt ipm̃ ſentiẽs
acutũ atqꝫ moꝛdacẽ. Conſiſtit aũt etiã in ſue cauſe mãlis
ſecũdaria cognitõe ⁊ mediate. Si. n. febꝛis eſt in ſubiecto
eſt coꝛpoꝛe cũ accñtis eẽ ſit in ſubiecto ⁊ ſua exiſtẽtia ſit in
ſubiecto: put Ar. dixit. Cauſa mãlis: ſeu ſubiectũ ſeu ſub/
iectiua in q̃ ẽ fe. pars coꝛpoꝛis ẽ in q̃ pꝛincipaliter apphẽdi/
tur ⁊ coꝛpus vniuerſuꝫ in quo mẽſuraẽ extendiẽ ⁊ manife
ſte ſentiẽ niſi qõ impediat adſit: ⁊ ẽ vt ſupꝛadictũ eſt ſecun
dũ ꝙ genꝰ eius tripliciter diſtinguiẽ. ſ. mẽbꝛa: hũoꝛes: ⁊ ſpi
ritus put dixit hyp. in epidimijs. Dis. n. feb. cognoſcitur:
⁊ cognita etiã p ea curaẽ. Cognoſciẽ quidẽ qꝛ per ea noti
ficaẽ ac eſſentialr̃ diuidiẽ: ⁊ a moꝛbis alijs ſeparaẽ ſic ſub/
ſtantialiter ⁊ vere cognoſciẽ. Notificaẽ qdẽ penes ea in ſe
generaliſſime. ſ. penes ſubaꝫ eius tantũ: cuꝫ pꝛoponitur fe
bꝛis eſt caloꝛ naturalis mutatꝰ in igneum penes ſubſtan/
tiam ſimul ⁊ cauſaꝫ materialẽ eius ſeu ſubiectiuam cum
inquit Joannitius. Febꝛis eſt caloꝛ pꝛeter nãꝫ pꝛocedens
de coꝛde per arterias in totũ coꝛpus. Diuiditur quoqꝫ pe
nes ea pꝛopꝛie ⁊ ſubſtantialiter. penes eſſentiã quidẽ. Nã
febꝛis q̃dam eſt ſuauis caloꝛis vt effimera: quedã acuti vt
ethica: quedã mediocris vt putrida. Penes cãꝫ quoqꝫ ſub
iectiuam diuiditur pꝛincipaliter in genera ⁊ ſecũdo in ſpẽs
In genera quidẽ. Naꝫ quoddam genus eius pꝛincipaliter i
ſolidis appꝛehẽditur vt ethica noiatum qꝛ eſt multe inflã
mationis ⁊ cõſumptionis. Quoddam vero pꝛincipaliter
appꝛehẽditur in humoꝛibus febꝛis putrida noiatuꝫ quia
multe inflãmatõis putredinis reſolutionis ⁊ incineratio
nis. tertium vero pꝛincipaliter in ſpꝛitibus impꝛimens effi/
mera nominatum inflãmationis tantũ exiſtens. Penes
quoqꝫ diuiſionẽ hoꝝ triũ generꝫ quodlibꝫ in ſpẽs ſuas ſe/
cundo diuidiẽ. Ethica quidẽ nõ penes diuiſionẽ mẽbꝛo
rum. qꝛ pꝛincipaliter ⁊ ppꝛie eſt ſolidoꝝ tantũ. Sed penes
humiditates tantũ eoꝝ. diuiditur enim in pꝛimã ſpeciẽ cũ
caloꝛ pꝛeter nãm humiditatem pꝛimã cõſumpſit ⁊ iflam/
mauit ſecũdam: quam ethicã ſilr̃ Galienus vocauit: ⁊ vo/
cauit ſanabilẽ. In ſecũdam ſpeciẽ cũ caloꝛ ſecũdam ꝯſum
pſit ⁊ tertiam iflãmauit: quã maraſmon icipientem ⁊ dif
ficile ſanabilem. G. dixit. Et in ſpeciẽ tertiam cum iam ter
tiam ꝯſumpſit ⁊ inflãmatio peruenit ad quartã: quã Gal.
appellauit maraſmonẽ completũ ⁊ ipoſſibile ſanabilem.
Etiaꝫ putrida in ſuas diuiditur ſpecies penes ſui diuiſio/
nem humoꝝ. Nã alia eſt in ſanguine dupliciter vel putre
ſcente magis ppter complexionis aptitudinẽ ⁊ ſubſtãtiaꝫ
⁊ traſpirationẽ difficilẽ ſinochis pꝛopꝛie nominata de ge/
nere putride vel inflãmatio ſecundũ modũ effimere non
vere de vtroqꝫ exiſtens genere febꝛis humoꝛalis ⁊ putri
de. pꝛout eſt in humoꝛe: ⁊ effimere: pꝛout eſt ipſius inflam
matiõis. Et qꝛ ſanguis calidus ⁊ humidus eſt ⁊ omne tale
apte putreſcit iflãmatũ exiſtens maxime ſi a debita tran/
ſpiratiõe pꝛiuetur media talis ẽ dicta iter effimerã ⁊ putre/
dinalẽ. Inflãmatõe. n. effimerali ex ſpẽbꝰ calitate ad ſan/
guinẽ ⁊ hũoꝛes extẽſa ⁊ i eo ipꝛeſſa: ⁊ ſit ſinocha fcã facile
in eiꝰ putredine deueniẽ. Alia ẽt putredo ẽ i colera magis
apta putredinẽ retinere pp calitatẽ dicta tertiana. Pꝛoin/
de ex eo ꝙ p tertiũ exacerbabiẽ. Alia in flegmate apta pp
hũiditatẽ dcã aphimeria vel quotidiana. Pꝛoide ⁊ ex eo
ꝙ exacerbaẽ quotidie Et altera i melia apta pp hũiditatẽ
ſubalẽ nõ ꝯplonalẽ ſi fuerit nãlis: putredo. n. ẽ traſmuta
tio hũide ſube a nõ nãli caloꝛe. Ois. n. humoꝝ ſuba hũida
ꝯſtat eẽ: cũ dñeẽ i ea aqueũ elemẽtũ. Et ſi ſit inãlis ex adu
ſtiõe pp hũiditatẽ ſubalẽ ⁊ calitatẽ quã reſeruauit in ſe ex
aduſtiõe ſm. G. ſic cinis calitatẽ ignis. ⁊ ẽ q̃rtana. Pꝛoide
⁊ qꝛ exacerbaẽ p q̃rtũ qõ qr̃ ſit nõ ſm aliũ moduꝫ ſoli deo
rõ ẽ reſeruãda. Sꝫ quare hec tardat plus: illa võ citiꝰ: ⁊ il/
la mediocriter diſpõ faċ hũoꝛes ⁊ aptitudo ad putredineꝫ
ſue ſube ⁊ ꝯplonis: ⁊ ẽt q̃ꝫtitatis vt i qntana ⁊ ſextana appa
ret a cõi talia ifra diceñẽ. Et qdẽ q̃ i ſanguie ẽ ſinocha tm̃
⁊ ppꝛe ẽ cũ nullus locꝰ ſit i ea pcipuꝰ ſeu pticularis ⁊ ſolus
ſanguis ſi i venis. Et pꝛide cõcluſa ẽ dcã. per eas. n. putrida
fulligo ꝯtinue ſoluta a ſanguine ꝯtinue putreſcẽte: ⁊ nõ re
ſoluta pp ꝯclõnẽ eiꝰ in ipis ad coꝛ traſit pp continuitateꝫ.
Alie võ qꝛ in eis cũ itermiſſiõe pp diſpõnẽ particularꝫ q
inaſcunẽ qñantiũ. ſ. mittẽtiũ ⁊ recipiẽtiũ ⁊ attrahẽtiũ non
ſinoche nec ꝯcluſe: ſꝫ pꝛodice dicte ſũt. Cũ in pꝛodis qbuſ
dã exacerbaẽ quotidie: q̃rũ q̃libꝫ põt eſſe ꝯtinua ex coꝛru
ptiõe ſui hũoꝛis in venis ppꝛe ⁊ iterpollata cũ coꝛrũpiẽ ex
tra venas. Et eis. n. cito ⁊ facile reſoluiẽ añqꝫ pticule aliuꝫ
remittãt ⁊ regenerẽt ad minerã q in putrefactione ſucce
dat: ſic ꝙ pfcẽ qeſcat: ⁊ caloꝛ eiꝰ iterpollaẽ qete q̃diu ſuc/
cedat alius loco ſui. Et vnaq̃qꝫ põt eẽ pura ⁊ ipura. Impu
ra võ dr̃: qꝛ ex hũoꝛibꝰ plurimis ẽ cõmixtꝰ: lꝫ ſꝫ ptes cuius
denomiatio a pdominãte hũoꝛe diceẽ. Licꝫ ſꝫ vicinitatẽ
ipſoꝝ ad putredinẽ ꝯcurrẽtiũ: ⁊ tũc erit ꝯpoſita. Eiꝰ aũt cõ
poſitio: vl̃ erit generꝫ: vel ſpẽꝝ. ⁊ hec erit plurimũ putrida
rũ. Et erit aut ex iterpollatis: aut ꝯtinuis: aut vtriſqꝫ i emi/
triteo. Poꝛro ſi putredo ab epidimia ſeu peſtilẽte aere ſit
ipꝛeſſa peſtilẽtia diceẽ. Et effimera quoqꝫ i ſpẽs diuidiẽ pe
nes diuiſionẽ ſpũuꝫ. Alia. n. ẽ in ſpũ vitali: alia i nãli: alia in
aiali. Penes cãs quoqꝫ efficiẽtes diuidiẽ febꝛis nõ ſubalr̃
ſꝫ accñtalr̃ magis. nec pꝛinde notificaẽ cũ ſint extrinſece ⁊
alijs moꝛbis cões nõ ſibi ppꝛe. Ethica qdẽ penes pꝛimitiuã
coꝛpoꝛeã ⁊ icoꝛpoꝛeã. Nã alia ẽ q̃ fit a cã pꝛocatartica ⁊ ex/
terioꝛi. Alia a cauſonibꝰ mltũ plõgatis. Putrida ẽt penes
iterioꝛeꝫ ⁊ antecedẽtẽ ⁊ ꝯiunctã. Nã alia ẽ que fit a cã an/
tecedẽte vel ꝯiuncta que cã ẽ tm̃: ⁊ nõ moꝛbus ⁊ putredo
humoꝝ eſt. Alia eſt que fit a cauſa que eſt per ſe moꝛbus:
vt que ſequitur apoſtema vel vlcus. Penes cauſam pꝛi/
mitiuã quoqꝫ ⁊ pꝛopꝛie effimera febꝛis diuiditur cum va
riet eius eſſentiam ⁊ curam in ſpẽ vel in quanto: vt ifra in
ſpeciali pꝛoſecutione patebit: plurimum tamẽ pꝛimitiua
mouet antecedẽtem ⁊ quandoqꝫ coniunctam in coꝛpoꝛe

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-193437-p0430-6

antecedente non exiſtente. Et adhuc diuiditur febris pe-
nes eius accidentia ⁊ naturã cauſe. ſ. morbi habẽtia ⁊ pro-
prie propter eãdem cauſam. Alia enim eſt cũ ſincopi: alia
cũ ſtupore: alia cũ fluxu: alia cum dolore: ⁊ alia preter illa.
Cognita ergo febre etiam per ea curatur quia cura eius ꝑ
tria generaliter iudicatur. Per locum: morbum ⁊ cauſam
vt in corde ſuperi⁹ dictũ eſt. Unde Gal. ait. Ex quib⁹ duo-
bus. ſ. cognoſcere mẽbrum ĩfirmũ: ⁊ morbũ poteris cogno
ſcere generalem eius curationem. ⁊ alibi. inutiliter quis ꝓ
uidebit febribus niſi prius meminerit cauſe. Cognita enĩ
febris eſſentia quia ſit diſcraſia iudicat eius alterationeꝫ
⁊ quia ſit calida ⁊ ſicca iudicat cum frigidis ⁊ humidis eẽ
complẽda que ĩfra dicentur. Et quia ſit corporis vniuerſi
cuꝫ pluribus ⁊ fortioribus ꝙ̃ ſi eſſet membri vnius. Et qꝛ
eius calor eſt principaliter apprehẽſus in humoribus ⁊ cõ
ſequenter in epate cũ ſit eorum principium vt in putrida
vel in ſpiritibus ⁊ ꝯſequẽter in corde cum ſit eoꝝ ꝑncipiũ
fons ⁊ minera vt in effimera: vel ꝑncipaliter in cordis cor
pore: vt ĩ ethica: ⁊ in eo formatur vt in omni tamẽ nõ dica
tur febris niſi cũ caleat cor ĩdicat cũ talibus frigidis ⁊ hu-
midis eſſe complẽda. que ſpiritus cor ⁊ epar rectificent ⁊
confortent. quapropter dixit Abo. Embrocare epar cum
infrigidantibus eſt res maxime ⁊ magis iuuans. Nam cũ
equatur eſt in eo res maior ⁊ fortaſſe rectificat aquã ⁊ cer
te cordis equatio multo magis propter cauſaꝫ iam dictaꝫ
ipſius erit rectificatio. Quantitatem quorum determinat
corporis naturalis complexionis cognitio: licet ſit diffici-
lis. ipſamqꝫ limitat etas cõſuetudo tempus regio. ⁊ alie cir
cunſtantie: vt ait Gal. His ergo ignoratis neſcimus quan-
tuꝫ debemus ĩfrigidare ⁊ humectare nec quando debea-
mus ab eis deſiſtere. ⁊ ſic aut non curabimus aut in con-
trariam diſpoſitionem adducemus. Ad hec quoqꝫ cũ ipſa
putrida ex efficiente cauſa humorali depẽdeat. Et quãdo-
ꝙ̃ ex ea generetur ethica ⁊ effimera ⁊ conſeruetur iudica-
bit euacuationem. Inquit enim Galienus. Manifeſtum
vero quoniam cauſarum faciẽtium diſcraſiaꝫ per euacua
tionem eſt ſanatio. Ipſaruꝫ vero diſcraſiaruꝫ alteratio ſa-
natio eſt. Et iteꝝ ait. Fcã iam egritudo curabitur diſpõne
a qua principaliterqꝫ ſecũdum naturam eſt operatio ledi-
tur ſoluta quã ⁊ ipſam dicimus egritudinis cauſam. Atta-
men cum ſit talis humor in aliquo membro locatus. epa-
te. ſ. ⁊ venis: vt in colericis ⁊ acutis plurimũ vel in ſtoma-
co vt eſt in amphimerinis: vel ſplene vt quartanis indicat
euacuationẽ ipſius in talibus faciendaꝫ. Que illa reſpicit
rectificet ⁊ confortet. Unde Galienus. Intentio ſanando
rũ ſecũdum partem eſt aliqua ex ipſa diſpoſitõe: plurima
vero ex patiẽtibus particulis. Sic quoqꝫ ꝑncipaliſſimam
ĩtentionẽ cõplebis que ſumiẽ a virtute in triplici predicta
ſubſtantia exiſtente ex ſilibus vniuicꝫ ꝯſeruata. Febris
ergo vere ⁊ generaliter per illa cognoſciẽ ⁊ per illa cognita
medicatur. Unde Galienus. Medicina eſt ſcientia ſano-
rum egrorum ⁊ neutrorum: ſcilicet ſignorum corporum ⁊
cauſarum. Cognoſcitur quoqꝫ vere ⁊ generaliter propter
eius cauſam extrinſecam ⁊ efficientẽ: que triplex eſt. Pri-
mitiua: antecedens: ⁊ coniuncta. quibus omnibus habet
cognoſci. Qđ oſtendit Abohali cũ ait. Cauſa vero in libris
medicorum eſt: que primo eſt ex qua prouenit ĩuentio ali
cuius diſpoſitionis ⁊ fixionis in corpore humano. Finali-
ter quoqꝫ cognoſcitur febris propter ſui effectũ. ⁊ proprie
tatem ⁊ in vnoquoqꝫ ſuo genere propter eoſdem genera-
liſſime aut nã effectus eius eſt vt inquit Yſaac. Leſio vni-
uerſe leſionis corporis ⁊ paſſionis: exiccatio corporis ⁊ cõ-
ſumptio: ac contriſtare. Ut a Galieno dictũ eſt. Qꝫ in vno
quoqꝫ ſuo genere eſt cõmune vt ſuperius dictum eſt. Effe
ctus enim effimerarũ eſt ledere ſenſum minus alys. Pro-
prietas vero eſt que ſequitur inflammationem ſuauem ⁊
equalem ſolam abſqꝫ omni putredine cum ſit a ſola pro-
catartica cauſa. Et incipit abſqꝫ opilatione. Et vrine dige-
ſtioni prima dierũ apparet: magnitudo ⁊ velocitas in pul
ſu ⁊ in eo nunꝙ̃ velocitatem ſuperaddere ſiſtolem ⁊ decli
natio cum vapore ſudorali ⁊ humiditate: ⁊ benigna ⁊ ſua-
ui infrigidatione ſuccedente illi. Generis vero febriuꝫ pu
tridarum effectus eſt idem. Sed proprietas eſt contraria
propter admixtam putredinem. Et proinde magis lede-
re ⁊ fieri a cauſa antecedente immediate ĩcipere. Cum ri-
gore vero ⁊ oripilatione ⁊ calore mordacitas: ⁊ inequali-
tas ſecundum diuerſa tempora ⁊ ſecundum primam ma
nus immiſſionem ⁊ perdurantia eius. Et ſimiliter in pul-
ſibus in velocitate ſuperaddere ſiſtolem ⁊ vrine indige-
ſtio: ⁊ aliquod ſinthoma apparet ſecundum ſtatum pro-
prium eſt generis putridarum: non tamen ſeparabilis. vt
Galienus ait. Generis quoqꝫ ethicarum effectus eſt ma-
ior leſio: ⁊ ariditatem reddere corpori ⁊ habere caliditatẽ
extenſam ⁊ mordaceꝫ ſine inequalitate de ſe ⁊ addi uero
⁊ inequalem fieri ſumpto cibo poſt primam horam vel ſe
cundam. ⁊ aſcenſum fieri incontritum non cõtritum: Ut
in putridis: ⁊ pulſum fieri durum ſimul ⁊ paruum ⁊ debi
lem propriuꝫ eſt ethicarum: ex eo ꝙ caliditas eſt acuta in
duro ſubiecto infixa: ⁊ abſqꝫ putredine. Cognitio vero eſ
ſentie febris eſt per corporis contactum: ⁊ qualitateꝫ eius
mutatam in caliditatem quam percipit tactus: vt dictuꝫ
eſt non temperatam ⁊ ſuauem: vt corporis ſani acutam
inſuauem mordacem ⁊ pungitiuam: qualiter in febrici-
tantibus eſt: vt Galienus aſſeruit. Et ſi ſimplex eſt faci-
lis ⁊ commixta difficilis propter confuſionem ſignorum
adinuicem earundem. Cognitio vero cauſe materialis
vel ſubiectiue ſcilicet membri ſi ſit epar cor vel ſplen: ſto-
macus vel ẽt aliud ex occultis. ſcitur per ea que Galienus
docuit cũ dixit. Non apparẽtia bona vero vniuerſalr̃ qui-
dem diſcere opꝫ ex leſionibus operationũ: aut egeſtioni-
bus: aut dolorib⁹: aut ex tumoribus preter naturaꝫ: aut ex
ꝗbuſdam horuꝫ aut oĩbus. Cognitio vero ſpiritus genera
liter eſt ex pulſu ⁊ hanelitu ꝗbus principalr̃ diſpoſitio cor-
dis cognoſciẽ: in quo omnis ſpiritus generaẽ viuacitate ⁊
pigritia in actionibus corporis ⁊ membroꝝ: atqꝫ ĩpetu flu
unt ⁊ ſpecialr̃ ex actionibus ſenſus ⁊ motus in neruis ſpiri
tus aĩalis cauſa cognoſciẽ ex paſſionibus ⁊ actionibus aĩe
in corde ⁊ arterys ſpiritus vitalis: ex actionibus naturali-
bus in venis. cauſe mãlis ſpiritus demõſtrantur. Cognitio
quoqꝫ efficiẽtis cauſe interioris. ſ. humoris ex precedenti
dieta ꝯſuetudine ⁊ etate: tẽpore regione: arte ⁊ egritudine
Ut hyppo. in affo. docuit. Et exeuntibus per vrinaꝫ ꝓprie
egeſtiones ⁊ ſudores: ⁊ alias regiones corporis particula-
res. Inquit. n. Gal. Color. n. corporis humoꝝ abũdantiam
oſtendit. Eſt. n. color humorum ⁊ nõ mẽbrorum niſi forte
humores cucurrerint in ꝓfundum. Et ideo ſignificatio ex
eo tãtũ nõ certa: ſed fallax eſt. Cognitio vero primitiue eſt
manifeſta ſicut ꝓprietas ⁊ effectus. Cognitio vero accidẽ
talis ipius febris nõ eſt certa. qꝛ fallit cum non ſit ex ſuba
libus eius effectis: ⁊ ꝓprys que ſunt ſemper. Sed ex acci-
dentalibus ⁊ caſibus qui quandoqꝫ apparent ⁊ quando-
qꝫ non. Et tamen apparẽt quãdoqꝫ in principio: quando-
qꝫ in medio: quandoqꝫ in fine. Sed eſt conferens: co-
adiuuans ad cognoſcẽdum: ⁊ qđ eſt ꝓprie cuꝫ ex eo fuerit
quid occultum. Ut Abo. ⁊ Ariſt. dixit. Et ſunt color rube⁹
pallidus: citrinus: lõgitudo ⁊ breuitas: magnitudo ⁊ parui
tas febriũ: ⁊ ipſorum anologia paroxiſmoꝝ. Dolor alicui⁹
mẽbri: laxitudo cruor: ſigna cruditatis ⁊ digeſtionis: ſigna
ſalutis ⁊ mortis: ⁊ hmõi que ſunt accidentalia nõ propria
ſicut in pleureſi dolor lateris pũgitiuus tuſſis ⁊ malitia ha

nelitus ꝛ pulſus ſerinus. Spālis cognitio febris eſt vniuſ-
cuiuſqꝫ febris quē oportet particulariter curare ꝛ diſticte
cognoſcere ſecunduꝫ ſuam ſpeciem: prout Galienus dixit
cum inquit. Que igitur dicta ſunt mihi ꝛ per alios multo-
tiens dicentur: Et nota ꝙ non oportet peryodos: ideſt cir-
cuitiones ꝛ anologias paroxiſmorum ſcrutari ſolum. ſed
multo magis ipſam ſpeciem febris ꝛ ex hac cognoſcere eā
quemadmodum hominem per propriaꝫ formaꝫ. talis aūt
ſpecies ex qua oportet diſtincte vnamquamqꝫ febrem co-
gnoſcere ſumi habet ex diſtinctione generis vniuſcuiuſqꝫ
predictorum. Et ſecundum dictum generalem modum
ad cognitionem vniuſcuiuſque procedere. Inquit enim
Galienus. In ſpecialibus contineri vniuerſales oportet.
Duci vero in vniuerſales ſpecialiores ex diuiſione genera-
lium inuentas: que autem ſint in proſecutione patebit ſe-
cundum ordinem prediſtinctum ipſarum ſpecierū febri-
um effimerarum. Quarum curam prius aggrediamur ſe-
cundum modum generalem ꝛ ſpecialem ſuperius predi-
ſtinctuꝫ: ex quo quod inter alia genera facilius accidit cor-
rigitur. Omnis enim leptomera ſubſtantia facilius eſt al-
terabilis: Ut ait Galienus.

¶ Capitulum ſecundum generale. De medicinis ad fe-
bres effimeras.

p Remiſſa cognitione generaliſſima ꝛ curatione fe-
brium ſecundum Serapionem: ac generali cogni-
tiōe vniuſcuiuſqꝫ generis eius. Sequitur cura ge-
neralis ſecundum vnumquodqꝫ genus eius. Et primo cu-
ra generalis generis effimerarum. Conſiſtit autem ſecun-
dum pretactum modum in duabus rebus in ablatione ex-
terioris cauſe ꝛ primitiue vel interioris ꝛ antecedentis ab-
ſciſione: ſecundū ꝙ vera eſt: ꝛ non vera ꝛ in febrilis diſcra-
ſie alteratione. In cauſe quidem ablatione vel abſciſione
Inquit Galienus. Quia vera eſt cauſa que febrem facit i-
utiliter quis prouidebit febri niſi prius meminerit cauſe.
Completur autem cauſe primitiue ablatio cum priuatio-
ne ipſius ꝛ euitatione ac ſui contrary introductione. Inte-
rioris abſciſio cum euacuatione primo. Deinde cum rare-
factione cutis vel obſtructionis apertione: ꝛ cum quibus
infra in ſpecialium cura dicetur. Alteratio febris cum fri-
gidis ꝛ humidis iterius ſumptis ꝛ exterius approximatis
in totum corpus cum opilando inflamment ꝛ detineāt ſu-
perfluitates quocūqꝫ modo approximate. Siue embro-
cando infundendo ſiue liniendo. Sed tantum circa ſpiri-
tualia applicentur. ibi enim approximata tantum cuiuſli-
bet febris diſcraſiam ac exceſſum diſtinguūt: ꝛ ſi vapores
fumoſi ex poris partium illarum opilando prohibeant re-
ſpirare non tollitur ex porris aliarum partium: ꝛ per pul-
monis tracheam in anhelitu commode expurgētur quod
contra dictum aliquorum eſt. Sint autem que ſpiritus re-
ctificent. Uirtutes confortent: ꝛ cor alterent ꝛ totum cor-
pus ꝛ cum iſpiratiōe aeree ſubſtantie bone ꝛ frigide natu-
raliter vel artificialiter procurate ac quiete corporis ꝛ ani-
me. Inanitione ſuperfluorum farmacalium fumantium
ꝛ calefacientium: vt cum ſomno ſuo tempore aut cum his
ex cibis ꝛ potibus que vaporoſum ſanguineꝫ gignunt: bo-
num ꝛ frigidum aromaticis: vel odorabilibus mixtis. hec
enim ſpiritus multiplicant: alterant cor: ꝛ ci o virtutes cō-
fortant. Unde Galienus. Qui celerius vult reintegrari re-
integretur odoribus que qualia ſunt in ſpecialiuꝫ cura di-
cetur. Et ſi ꝙmaxime virtus ſecundum naturam ſe ha-
bens cibum dare non indiget in hac febre non enim con-
uenit in prima vel ſecunda dierum extenſa febrē fieri im-
becillem illum tamen poterit iudicare ſecundū accidens
imbecillis effecta vt propter malam habitudinem labo-
rantem ꝛ propter ſenectuteꝫ: vel quia in laboribus ſimul
cum intenſione ſolis ieiunio per totam diem fuerit ꝛ vigi-
lys ꝛ circa veſperam anteqꝫ cibetur homo inuaſus fuerit
a febre. ꝛ ſic exſoluta virtute. Sic equidem cibū ꝛ potū iu-
dicat dandum non in declinatione vniuerſali cōpleta ſed
etiam particulari. Sed etiam ſtante febre quandoqꝫ In-
quit enim Hyppocras. Accidentibus ſuperuenientibus
virtutem diſſoluētibus ilico cibus eſt dandus: ſed ſuis cō-
ditōibus omnibus prediſcuſſis ſcilicet ſubſtātia: vt ſit eu-
chimus: ideſt bonorum chimorum generatiuus ſitqꝫ faci-
le digeſtibilis propter membrorum nutritiuorum diſtem-
periem ꝛ infirmitatem. Inquit enim Galienus venter in-
firmus non bene digerit. qualitate ſcilicet elementari. qꝛ
frigidus ꝛ humidus propter febris diſcraſiam: Et ſimili-
ter potus vt eſt aqua frigida cū virtus ſit fortis niſi ſit ali-
ud quod obſtet. Sitqꝫ cibus multi nutrimenti: abſqꝫ mul-
ta ſuperfluitate ne tranſeat in putredinem. Et ſit pauce
quantitatis cum paucum indigeat corpus in tali febre ci-
to vt infra tres dies plurimum ad terminum venientem:
lꝫ nō ſit acuta: q̄ qꝛ lꝫ ſit breuis non tamē periculoſa tem-
pore vt detur cibꝰ generaliter in declinatiōe pfecta vt di-
ctū eſt. Oīs effimere ꝛ ſi cū venerit in hora ꝯſueta ē meliꝰ
Hec. n. hora cōis ē eis vt putridis niſi in qbuſdā ex eis: vt
ꝓueniētibꝰ ex labore vel anguſtia vl' ieiunio: vel fame: vt
vigilys: vt dictū ē ꝓpe in corporibꝰ: qbus in talibꝰ diſpoſi-
tionibꝰ colera ad ſtōꝫ currere ꝯſueuit: ꝛ iducere ſincopiꝫ.
precepit eni Galienus hos cibari in principys paroxiſmo-
rum ꝛ ante. ſic enim cibus datus ſtomacum roborat. vt
currentes ad eum humores repellat. Et ſincopim ſeu car-
diacam proinde ſuſpectam vel conſuetam fieri vetat: ꝛ a
febre multorum dierum preſeruat. Si autem talis cibus
non quilibet: nec reſumptiuus qualis in declinatione ſo-
lum conuenit: ſed ſit tantum panis infuſus in ſucco grana-
torum muçorum. quoniam opportunus cibus eſt ſtoma-
co laboranti colerico: vel in vino limphato: vt multiplicet
ſpiritus: ꝛ velociter penetrando ad cor virtuti ſuccurrat. ſi
expectat. Citam eniꝫ talis cibus facit reductionem ſecun-
dum Galienum. Et quandoqꝫ oportet prius eos facere
vomere cum aqua ꝛ aceto ſed ſuperueniente febre poſt
oripilationem: precedente vero detur vſque ad declina-
tionem paroxiſmi cum humores tunc currere non prohi-
beant: ſed ad grauedinem ꝛ anguſtiam addāt. declinatio-
ne vero ſuccedente detur eius perfectione non expecta-
ta. Cum enim hi ſiccum habitum habeāt ꝛ exolutam vir-
tutem niſi prius humectentur ac confortentur cibo ꝛ po-
tu febris perfecte non poterit declinare. Et modus dandi
cibum ꝛ potum talibus eſt vt concedantur deliciari. In
veris ꝛ non veris maxime: vt puta patientibus ex oppila-
tione apoſtemate: ꝛ nauſeatiua ſatietate nequaquam.
Sed in declinatiōe perfecta cum diminutione ſeu ſubti-
liatione detur. Porro in talibus febribus quibuſcunqꝫ
vel plurimis communis ordo eſt vt cibus ꝛ potus detur
in declinatione incipiente vel perfecta. vt dictum eſt. Et
poſt balneum aque dulcis tepide caliditatis premiſſum.
Tale enim balneum commune exiſtit officium effimera-
rum febrium: rarefacit enim poros dēſatos venarum ꝛ ar-
teriarum ductus ꝛ orificia aperit oppilationes: ſudorem
ꝓuocat: ꝛ fumoſas ſuperfluitates multiplicatas ex febre
reſoluit. ꝛ ſpiritus reddit claros humores purificat ꝛ mē-
bra īfrigidat ꝛ humectat: ꝛ in quietā diſpoſitiōeꝫ totū cor-
pus adducit. ſi in declinatiōe fuerit miniſtratum etiaꝫ: ca-
tarrum ſedat ſi patiatur aduſtum. Quapropter opꝫ vt pri-
mo in aere aliqualiter moram trahat. Deinde in aquam
calidā itret: ꝛ ibi diutius immoretur: ante. n. ſi miniſtratū
fuerit: ſpiritus iflāmat: alias vo iflāmat oripilat: ꝛ ad pu-
tredinis febres trāſmutat. In cordibus. n. immūdis rigo-

rem ex putredine gignit. Quapꝓ in declinatiõe perfecta
febꝛium talium: ⁊ in fine tertij vel quarti paroxiſmi ſecu/
rius concedetur balneū atq; cibus cum omnis ſuperflui/
tas euacuata ſit ⁊ conſumpta: ⁊ ſedata caliditas in declina
tione pꝛimi paroxiſmi vel ſecundi non niſi repletio fuerit
euacuata. ⁊ alia materia ſi qua ſit digeſta. Talibus enim
febꝛibus tantum euacuatio competit: innuit Galienus.
Commune quoq; auxilium eſt fricatio. In oppilatione .n.
vel ſoliditate facta poꝛos rarefacit ⁊ aperit: ⁊ ſuperfluitati
bus obuiat. ⁊ ſi quidem multe ſint diſſoluit: ⁊ ad loca op/
pilationum trahit magis ⁊ incuneat: qḋ etiam aperitiua
interius miniſtrata magis efficiunt. Si vero pauce reſol/
uit ⁊ conſumit. Non ergo opoꝛtet vt fricatio miniſtretur
nec aperitiuum aliquod niſi euacuatione premiſſa ⁊ maxi
me ſi foꝛte exiſtat. Uidetur autem ⁊ tertia res in cura effi
merarum deficere neceſſaria que ſcilicet coꝛrigit acciden
tia: non autē deficit. qꝛ dicte due res communiter in omni
bus ſint neceſſarie: hec autem tertia non in omnibus. In
veris enim effimeris magnitudine febꝛis neceſſaria non
exiſtit: cum cauſam incoꝛpoꝛeam antecedentem non ha/
beant. In cuius digeſtione diuiſio ac expulſione natura i/
ſtat: non magnitudinem febꝛis. ex quibus conſueuerunt
inſurgere accidentia vt in putridis: pꝛout Galienus dixit.
Sed in non veris habentibus illam tantum: qḋ oſtendit
cum inquit. Pꝛopꝛium eſt putridarum ſecundum aſcen/
ſum caloꝛis: ⁊ ſtatum fieri aliquod ſinthoma. Effimera/
rum vero pꝛopꝛium ſignum ſit caloꝛis equalitas ⁊ ſuaui/
tas. ⁊ ſecundum aſcenſum ⁊ ſtatum in quibus augentur ⁊
ſunt foꝛtioꝛes nullum fieri ſinthoma: non tamen eſt inſe/
parabile cum a non veris appareat ſeparari: ⁊ illud ꝓpter
cauſam predictam.

¶ Capitulum tertium de febꝛe effimera que fit ex ac/
cidentibus anime.

F Ebꝛem effimeram fieri ex aīe accidētibus ⁊ alijs
cauſis que ſequuntur dixerunt antiq. Uidēdus
autem eſt modus: ⁊ qualiter fiant cum ex eo cura
tionis ingenium habeatur. Modus ergo qualiter fiant
ex anime accidentibus eſt. Quoniam vt inquit Abohali.
Omnia anime accidentia ſequuntur: aut eis aſſociantur
motiones ſpiritus: aut interius aut exterius: aut vtroque
modo. Et iſtud erit aut ſubito: aut paulatim: vt ex hoc mo
tiones intelligat non naturales ⁊ naturales excludat: que
ſunt oꝛdinate: licet impetu quodam vere fiant: Hyppo. di/
cente. Que impetu fluunt ac refluunt: ac in eis que preter
naturam que ſubito tantum ſunt: vt in doloꝛe: dicēte hyp
po. in affo. Quecunq; coꝛruptiue ſunt fetus his vbera gra
cilia fiunt ſcilicet ſubito. Cum enim paulatim ſpiritus ad
alteram duarum mouentur partium ſequentur ſeu aſſo/
ciabuntur anime accidentia vt gaudium ⁊ triſtitia tempe
rate ſtantes cū natura nec ſequitur febꝛis. ¶ Cum vero
ſubito moueantur ⁊ foꝛtiter anime accidentia prouenient
intemperata naturam exterminantia vt eſt ira gaudium
ſuperfluum ⁊ timoꝛ: non tamen tantum vt perducant ad
moꝛtē ſicut accidit puſillanimis ⁊ febꝛis indiſpoſitis coꝛ
poꝛibus: quia calidis ⁊ ſiccis magis: deinde calidis: deide
ſiccis vndecunq;. In talibus enim coꝛpoꝛibus. ſic diſpo/
ſitis predictus motus in ſpiritibus naturam. ideſt caloꝛē
naturalē exterminat: quia extra naturales terminos po/
nit ⁊ immutat ⁊ etiam immoderantium tantum exauget
ꝙ pertranſiens ad ſubſtantialia coꝛpoꝛis: ſcilicet humo/
res contentos ⁊ continentia mēbra ledat vniuerſas actio/
nes ⁊ paſſiones atque contriſtet. ⁊ ſic febꝛire hominē eſt
neceſſe. Et quia naturales motiones ſpirituum ſunt pri/
mo de pꝛincipijs ad extra: vt patet de vigilijs: deinde de
exterioꝛibus ad pꝛincipia: vt patet de ſomno. Ira vero ⁊
gaudium pꝛimam motionem ſequuntur. Ideo de febꝛi
bus cauſatis ab eis pꝛimum dicere pꝛopoſuimus. Eſt au/
tem ira ſecundum Galienū non audacia: ſed velut feruoꝛ
quidā eius qui circa coꝛ eſt ſanguinis in quo pꝛius ſimul
ꝙ feruere neceſſe eſt ſpiritum. Cum autem feruescentia
ſanguinis moueatur ⁊ ſimul cum eo ferueat ⁊ magis: tan/
quā magis aptus impellatur ad extra vt compellat irā.
Quapꝛopter febꝛis ex ira pꝛoueniens effimera dicta eſt
non humoꝛalis. ¶ Signa vero ipſius effimere pꝛouenien/
tis ex ira ſunt ſigna rememoꝛatiōis ire preterite: ⁊ demō/
ſtratiua pſentis febꝛis: vt caliditas coꝛpoꝛis ⁊ exſufflatio
⁊ rubedo faciei niſi admiſceatur timoꝛ: ex eo quem foꝛte
offendit tempoꝛe ire. Nam ex hoc remittentur rubedo fa
ciei ⁊ oculoꝛum ita vt ſint rubei preeminentes exterius:
vt terrentis. ⁊ hoc pꝛopter vehementiam motus ſpiritus
ad extra. Et quandoq; accidit quibuſdam eoꝛum tremoꝛ
vt quibus colera dominatur ⁊ natura eſt debilis ⁊ reſolu
bilis valde. In eis eni colera ſimul feruens cum ſangui/
ne mouetur per ſenſibilia membꝛa: quam cum natura re
gulare non poſſit tremoꝛem ea pungendo per modum ri/
goꝛis inducit: eiſq; in ira precedente tremoꝛ abſq; ſigno
rigoꝛis pꝛouenit apparenter cū ſpiritus vehementer mo
ti exterius: natura contentiua exiſtente debili reſoluātur
quare membꝛa in ſuo ſitu nō valent naturali ⁊ debito cō
ſeruari. Et vꝛina eſt rubea moꝛdax in emiſſione pꝛopter
coleram diſſolutam ei admixtā. Et quandoque eſt in eo
aliqua claritas cum ex ea non accidit perturbatio in dige
ſtione: quod eſt quia caloꝛ naturalis extra egrediens ira
preſente loca digeſtionis obmiſit. Et poſt iram quoq; cū
remanet reſolutus digeſtionem complere non poteſt. Et
pulſus eſt magnus velox plenus ⁊ frequens pꝛopter cur/
ſum ſanguinis ⁊ ſpiritus ad exterioꝛa arteriarum. ¶ Cu/
ra eius eſt due res. Ablatio cauſe ⁊ alteratio febꝛilis diſ/
craſie. ¶ Pꝛimam rem complent ſedantia iram: vt ſunt
inductiones ⁊ pꝛomiſſiōes inducte tempoꝛe futuro ⁊ ma/
gis apto. Et ad motiones rationabiles que refrenent mo/
tum ſpirituum ⁊ conuertant eos ad contrariū: ſcilicet in/
terioꝛa coꝛpoꝛis cum ſuauitate ⁊ paulatim que oſtenden/
do mala que pꝛouenerunt ex conſecutione ipſius aliquē
timoꝛem incurrunt. Et occupatio in letificantibus ex fa/
bulis ac cantilenis placidis atq; ludis ⁊ mirabilibus que
ſpiritus reddunt in actione claros ⁊ quietos. ¶ Secun/
dam rem complent quecunque ex medicinis exteriꝰ om
ni tempoꝛe applicatis infrigidando ⁊ humectando ſpiri/
tum conuertunt interius verſus coꝛ alteratum detinent
⁊ confoꝛtant ⁊ ex magis pꝛopꝛijs ad hec complēda eſt ole
um roſatum: a Gali. inter cetera commendatur: ſua enim
frigiditate ⁊ humiditate febꝛis diſcraſiam alterat exte/
rius inunctum: cum innouatione ⁊ maxime circa ſpiritua
lia membꝛa: ⁊ ſua ſubtili ſubſtantia penetrando in pꝛofun
dum coꝛpoꝛis humectante infrigidat magis ſpiritus et
membꝛa: ad quod adiuuat ſua moderata ſtipticitas ipel/
lendo ipſam interius: que etiam ſpiritum impellit interi/
us ⁊ inſpiſſando ⁊ ſtipticando retinet ⁊ ſua aromaticitate
confoꝛtat ipſam virtutem ⁊ coꝛ. Et quecunque ex cibis
⁊ potibus ⁊ medicis interius ſumptis: infrigidant ⁊ hūe/
ctāt qualia ſunt ex cibis oꝛdeaceū ⁊ cibus factus ⁊ cucur/
bita ⁊ ex fructibꝰ citruli: ⁊ melones: ⁊ ex herbis poꝛtulaca
lactuca criſolocana. ⁊ ſilēs. Et ex fructibus pira: ſeueſten.
⁊ ſimilia. Alterāt enim diſcraſiam. ⁊ obtundūt coleram ⁊
vrine acuitatem: ⁊ naturam leniūt q̄ in eis eſt plurimum
cōſtipata. Et ex potibus quales ſunt aqua oꝛdei ⁊ frigida
niſi fuerit quod pꝛohibeat ⁊ iterdicatur vinū oio: donec

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-193437-p0433-4
DFG

ſedetur caliditas: quoniam iflammat ſpiritum: agit cole⸗ram: ⁊ impetum eis preſtat ad motum niſi ad reſolutionē deuenerit: quo caſu limphatum bene eſt concedendum. Et ex medicinis ſemina communia que alterando prouocant coleram: ⁊ commotaȝ cum vrina educunt. Et ex illis eſt mel: caſſia fiſtula. ſiracoſt. ⁊ tereniabin: ⁊ ſimilia que leniendo eorū conſtipant materiam: ⁊ lubrificando ipſam educunt. Hora autem miniſtrandi predicta eſt declinante ira. ⁊ febris paroxiſmo: nec oportet ꝙ interueniat balneatio cum aqua calida: quoniam inflammat ſpiritus: ⁊ eos ad exterius magis trahit: nec etiam cum frigida: quoniam fumos colericos retinet: nec reſolui permittit: ſed cum ſpiritibus intra conuertit. Et cum corpora ſint nuda carne radicalia membra nocent: ⁊ maxime ſi ſint ex reſolutione debilitata. Poſt que concedatur per horam ſomnus: quoniā calorem ⁊ ſpiritū reuocat: ⁊ intus tenet humectando iſpiſſat: reſtaurat ⁊ cōfortat: nō tn̄ ſit multus ⁊ profundus: ne ad iflāmationem perducat.

¶ Capitulum. iiij. de febre effimera q̄ fit ex gaudio.

f Ebris ex gaudio: ꝓuenit ſicut ex ira. q: ſpiritus ⁊ calor mouent̄ ad exteriora ſubito: ⁊ fortiter ſi ſuperfluum fuerit. vt ſuperius dictū eſt. differenter tamē. In gaudio. n. virtus in corpore manēs ante ipȝ mollificatur. deinde cum ſpiritibus ad exteriora progreditur corporis. Et cum valde ſuperfluum fuerit reſoluitur ⁊ ſequitur mors. Cum vero nō multum exceſſerit q: eius cauſa nō fuerit multum ardua: ⁊ excedens nō reſoluitur: ſed in motum iflāmatur: ⁊ febrem accēdit. Quemadmodum ⁊ in ira in qua ſi multuȝ excedēs fuerit: ⁊ ſuperflua virtus corporis nō ne diſſoluit̄: aut vt egrediēs reſoluat̄ ſicut in ſuperfluo gaudio: imo retinetur aliqualiter intra cum timor ſit permixtus in eo: vt ſerapio dicit. Quare non ſequitur mors. ſicut in illo: ⁊ tamē febris ex eo proueniēs erit ſicut febris cauſata ex ira. Signa eius ſunt proxima illis ſignis: q: in ſpecie ſimilia: nō tamen in gradu equaliter excedentia preterq̄ȝ in ſigno oculorum ⁊ pulſus: non enim eſt forma eorum terrētium: ſed gaudentium. In pulſu quoqȝ eſt frequentia minor q̄ȝ in febre ex ira. Et ꝓinde cura illius ſimiliter ꝓxima erit.

¶ Capitulum quintum de febre effimera que fit ex triſtitia.

t Riſtitia ⁊ cogitatio: q: motiōem ſpirituum paulatim ad interiora ſequunt̄ plurimum febres nō faciunt: niſi cum magis plurimū ſit perdurās: tunc enim licet motio ſpirituū ſit ad interiora: paulatiȝ tamen aſſociant̄ motiones ipſoꝝ cum eis magne plurime ⁊ perdurantes agitantes ſpiritus intra ⁊ cōmotiones de corde ad cerebrum ⁊ econuerſo. q: inflāmantur ⁊ febres facit: ⁊ maxime ſi accidat motus laborioſus: inquirēdo rem perditam cōtriſtantem: q̄ inueniri non pōt. ¶ Signa eiꝰ ſunt color pallidus faciei igneitas vrine ⁊ acuitas eius in emiſſione percepta ꝓpter dominiū caliditatis ⁊ ſiccitatis in iterioribꝰ corporis ⁊ motū colere multiplicanteȝ ex inflāmatione caloris ſequētis motuȝ ſanguis ⁊ ſpiritus ad iteriora. Et ꝓpterea etiam oculi ſunt ſubmerſi cum quiete ⁊ ſubcluſione: ad qð adiuuat reſolutio ſuperueniēs. Deinde accidit illis ꝯtrarium. Et pulſus debilis ad paruitatē ⁊ depreſſionem tendens nō valde. ⁊ etiā in eo ſaltus ex ſubita reditione ſpiritus ad exteriora: ⁊ ꝓprie cū ſollicitudo ingrendi perditam rem inſurgit. ¶ Cura eius eſt due res. ſicut cura febrium ꝑdictarū. ſ. Ablatio cauſe. ⁊ alteratio febris diſcraſie. Intentio tamen cōmunis in eis cōtraria eſt ei q̄ in illis. ¶ Prima aūt eſt ablatio cognitiōis ⁊ triſtitie quā complent dimiſſio ſtudij ⁊ prudētie ⁊ cōuerſio ad ſolatia plura ⁊ diuerſa q̄ ſpiritum retrahāt de interioribus ad exteriora ipſumq̄ȝ reddant ilareȝ ⁊ iocundū ⁊ ſpes inueniendi rem perditam cōtriſtantem vel aliā meliorē. ¶ Secundam rem complent q̄cunq̄ȝ ex medicis ſtante paroxiſmo exterius approximatis. ⁊ circa cor maxie ifrigidādo ⁊ humectando ſpiritus de iterioribus trahūt ad exteriora. Ut eſt fricatio cum aliquo oleoꝝ infrigidantium ⁊ humectātium abſq̄ȝ ſtipticitate vt eſt oleum violatū de cucurbita de nenufare ⁊ ſimilia. Et epithimata ſupra pectus ex mucillagine draganti pſilij aq̄ endiuie roſ. ⁊ nenufaris portulace ⁊ melonis indi: ⁊ modico croco ⁊ balneatio i tinis declinante paroxiſmo in qua ſit aqua tēperate caliditatis ⁊ decoctionis alicꝰ ꝑdictarum medicinarum plurima in aq̄ ſit introitus frequens. Poſt qð vngat̄ cum aliquo ꝑdictorum ⁊ mulgeat̄ lac mulieris. Cōplentq̄ȝ eam quecunq̄ȝ ex cibis ⁊ potibus infrigidant ⁊ humectant nutriunt cū aromaticitate leniuntq̄ȝ naturam quales ſunt q̄ ſuperius dicta ſunt. Et iura pullorum ⁊ gallinarum. ⁊ potus temperati vini. Nihil enim ſcðȝ Hoa. eſt qð tantū humectet quātum balneum in tinis. ⁊ vinum temperatum: qð exiccando calorē naturalem ſpiritum mouet ad exteriora. Inq̄t enim Salic. Uinum temperatum totum corpus calefacit membra perforat calorem naturaleȝ excitat: ⁊ humores contemperat hūectando remouet vigilias ⁊ attrahit ſomnum: q̄m ſpiritus ⁊ virtutes aīales quieſcere facit ac ꝓhibendo reſolutionem reſtaurat.

¶ Capitulum ſextum de febre effimera que fit propter anguſtiam.

y Saac inquit intereſt inter triſtitiā ⁊ anguſtiā. Licet cōueniant in motu ſpirituuȝ ad interiora. Nā triſtitia ad rationalem pertinet virtutem in cerebro exiſtentem. Anguſtia vero ad ſpiritualē in corde permanentem. Ideoq̄ȝ anguſtia eſt plus cauſa ptiſis q̄ȝ triſtitia. Eſt autem anguſtia motus ſpiritus ⁊ caloris ad iteriora ſpiritualium dum recluſione ibidem ⁊ impotentia extenſionis eius ꝓpter debilitatem ⁊ ꝓhibitionem. Cū enī interius recluduntur in ſanis ex aliqua cauſa procatartica: vt eſt amor rei que haberi nō poſſit: timore perditiōis honoris ⁊ ſenſus: licet tamen paulatim reducti in ſeipſis agitant̄ ⁊ commouent̄ interius ꝓpter ſanguinem currentem cum ſpiritibus intra ⁊ fumum coartatuȝ ibidem vel ꝓpter preſentiam cauſe nequeūt extra exire querētes viā ſollicite que primam conſequi: ⁊ ſecundam valeat euitare: quare inflammantur ⁊ accidit inquietudo in membris cum inordinato motu. ⁊ ſic inflammantur in corpore toto non in ſpiritualibus tantum febrem accendunt. ¶ Signa eius ſunt ſimilia ſignis eius que prouenit ex triſtitia: ſed ſunt magis intenſa propter maiorem motum caloris ⁊ ſpirituum ad iteriora. Et q: eſt cum recluſione ⁊ impotētia extenſionis ad exteriora pulſus erit in hac minor debilior denſus: ⁊ ſine ſaltu. ¶ Et ſigna anguſtie prouenientis ex amore ſunt macreſcentia corporis: citrinitas corporis inquietudo membrorum. ⁊ quandoq̄ȝ febris. Que cōſiderauit Ha. in regis filio: qui paſſus extitit ex mulieris amore: qui yreos dicitur. i. ſollicitudo mēlica quedam ex amore ad mulierem qualis eſt dicta. In qua cum audit patiens aut videt mulierem quaȝ diligit pulſus eius manifeſtabitur ſaltu ⁊ inequalitate ⁊ fit diuerſus ⁊ corrumpitur ſermo eius: ⁊ ceſſante vel nō apparente illa redit ad illud qð fuerat prius. ¶ Cura eius eſt cura illius fortior tamē propter cauſam ꝑdictam ſintq̄ȝ frigida exterius applicanda magis remiſſa: iterius vo minus ⁊ magis intenſa.

¶ Caplm ſeptimum de febre effimera q̄ fit ex timore.

e X timore qualiter proueniat febris: ⁊ qualiter mors ſupra capitulo de febre ex ira ꝯueniēter dictū eſt proprie quideȝ queādmodum ex angu⸗

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-193437-p0434-0 DFG

ſtia. In vtraqꝫ.n.motus ſpiritus eſt idem.qꝛ ad interiora motus vͦo diuerſus. Nam in anguſtia paulatim:in timore vͦo ſubito ad iteriora mouet̃: ⁊ cũ motus manet ⁊ ibidẽ recluſus ꝓpter preſentiã cauſe ibidez:⁊ agitatur ⁊ cõmouet̃ ⁊ inflãmatur:⁊ deinceps ꝓpter ꝯtiguitatem que ad ſpiritus corporis ⁊ membroꝝ etiaz in vniuerſo corpore iflãmatur ⁊ accendit̃ febris. Et qñqꝫ adeo ad interiora cũ ſubitaneitate mouent̃ ꝙ ſuffocatur ibidẽ ⁊ ſequit̃ mors. Signa eius ſunt ꝓxima ſignis illius. qꝛ in ſpecie ꝯuenientia differentia in exceſſu. Et ꝓpterea diuerſitas ⁊ tremor in pulſu eſt in hac maior ꝓterq̃ꝫ in forma oculi. in hac.n.forma oculi eſt forma territi:in illa vͦo quaſi ſuffocati. Cura eius eſt ꝓxima illius:quare opꝫ vt pͥmo auferat̃ cauſa timoris: ⁊ adducat̃ cã ſecuritatis. Deinde miniſtrent̃ ifrigidantia ⁊ humectãtia ex cibis ⁊ potibus ⁊ medicinis interius ⁊ exterius ⁊ pꝛicipaliter ſupra cor que virtutem habent trahendi ſpiritum ⁊ calorem ad exteriora confortandi ⁊ preſtandi gaudium ⁊ iocunditatem.que ibi ſunt dicta.

¶ Caplm. viij. de febre effimera que fit ex ſincopi.

o Incopis ex effimera ꝓpꝛie nõ ꝯtingit. Et ſi effimera ꝯtingat ex ſincopi raro eſt ⁊ nõ ꝓpꝛie: cũ ex defectu ſpũs ⁊ caloris cõtingat qui nõ febris:ſed ifrigidatiõis eſt cã niſi cũ ex aliqua ꝓdictaꝝ perueniat cã: vtputa timore vel anguſtia:vel triſtitia magis:ex qbꝰ remanſit ſuperueniẽte ſincopi in ſpiritibꝰ aliqua calefactio que ꝓpter diuerſuz motũ qui in ſincopi accidit in ſpiritibꝰ deitus ad extra tractus beneficio medicine iflãmatur qñqꝫ ⁊ expandit̃ ad vniuerſuz corpus:⁊ ſic febrez accẽdit que a ſincopi cuius grã caliditas ad terminuz febris acceſſit ſortita ẽ nomẽ. Signa eiꝰ ſũt anteceſſio ſincopis ex aliqua exteriori cã:⁊ pͥſentia debilitatis virtutis cũ debilitate motus ⁊ pulſus in diuerſitate ipius: nã eſt cuz pͥmo cadit ⁊ occultat̃ cũ vincit frigus in timore anguſtia ⁊ triſticia:⁊ deinde fit velox ⁊ manifeſtat̃ cuz expandit̃ calor ⁊ ſpiritus ad exteriora. ¶ Cura eius eſt tres res. Pꝛia ſuccurrit ſincopi vel v̾tutis debilitati que ſuo loco ſupius dicta eſt. Scda cãm ſincopis ⁊ debilitatis aufert: que hic ſil̾r eſt narrata. Tertia febrilem diſcraſiam aufert ⁊ extinguit:que etiam ex predictis eſt nota.

¶ Caplm. ix. de febre effimera q̃ fit ex labore.

n Omen laboris hic nimiũ motum oſtendit q cã febris effimere põt eſſe. Si.n.motus qlibet calorez corporis efficit fortem ipm flabellãdo ⁊ excitãdo cuz fricatõe membroꝝ qua ptes in eis ignee reducuntur ad actũ cõmouendo hũores ⁊ ſpiritꝰ. Mouentibus enim nobis mouent̃ ea q̃ ſunt in nobis nimiꝰ motus ĩtendit illũ ⁊ inflãmabit ⁊ ad alia ſuba corporis excedẽdo faciet peruenire.⁊ ſi inſuetus ſit in ledẽdo ⁊ moleſtãdo febrẽ accendit maxie ſi in ſole vel circa calidam exerceat mãm. In ieiunijs atqꝫ extenſis vigilijs occupãtibꝰ horã ſomni. Ingt.n. Abo. Multe vigilie corrumpũt complexionez cerebri aliquo ſiccitatis mõ:quoꝝ vnus eſt vt calor in aiali ſpũ facile accendat̃:⁊ inflãmet̃ in cerebro ⁊ vniuerſo corpore dilatet̃ ⁊ ledat. ¶ Signa eiꝰ ſunt ſigna rememoratiua preteriti motus ⁊ exercitij laborioſi ⁊ demõſtratiua pͥſentis:vt magnitudo ⁊ neceſſitas in anhelitu calefactio corporis totius in iuncturis vͦo addita ſuꝑ reliquas ptes ⁊ extremoꝝ ⁊ laxitudo ⁊ pulſus magnꝰ ⁊ velox abſqꝫ duricie niſi ad reſolutionẽ perduxerit:tũc.n.erit durus ⁊ tuſſis ficta ſequetur:⁊ vrina eſt citrina ⁊ ſubẽ mediocris niſi ex reſolõne facta ſit ſubtilis ⁊ pallida. ¶ Cura eius eſt due res. Ablatio cãe q̃ eſt laboris ꝓuatio. Cõplet̃ aũt quiete. Ingt.n.hypp. In omni motiõe corporis cuz ceperit quis dolere geſcere ſtatim remediũ eſt. Scda eſt alteratio febrilis diſcraſie. Complet̃ aũt cum his q̃ ex medicis exterius applicatis infrigidando ⁊ hũectando laxitudinẽ ꝓuenientẽ ex exercitio tollũt quales ſunt declinante paroxiſmo balneatio in tina aq̃ dulcis ⁊ tẽperate cal̾itatis ⁊ effuſio eiꝰ ſuꝑ iuncturas ⁊ muſculos ml̾ta. Ingt.n.G. Quoniã laxitudo ex exercitio facit accidere in corpore duas cãs:quaꝝ vna eſt corpora ſimiliũ partiuz exiccant̃:⁊ altera eſt: qꝛ loca vacua q̃ ſunt iter iſta mẽbra replent̃ humiditate q̃ nõ eſt bona iuuatiua nãlis. ſi nõ eſt illud non eſt repletio humida:imo ẽ ſubtilis mordificatiua calida. Balneũ quidẽ cũ aqua dulci ⁊ de rebus magis cõferentibꝰ vtriſqꝫ ⁊ illud eſt:qꝛ aqua dulcis tẽperata caliditate ſui reſoluit acquiſitã caliditatẽ ſuperfluitatẽ caliditatis ſubtilis:⁊ ſui hũiditatem rectificat. qꝺ iam accidit corporis inteſtis. Et ꝑꝑ illud qꝺ effundit̃ de ea ſuper corpꝰ de foris occurrit ⁊ effundit̃ facilioribus modis:qꝺ egredit̃ de ea in porris egredit̃ ab ea in velocioribus horis:ꝓter ꝙ ſic hic retinẽs eã penitus ꝓmiſceat oleũ cum hac aq̃ ⁊ ꝑcipue qñ inungit̃ hõ cum eis vtriſqꝫ ſimul hũectatione multa. Tale aũt oleum erit vel ſimplex ⁊ dulce:vel violatũ vel roſatũ ꝓpꝛie de quo dictũ ẽ. ſupra ⁊ in iuncturis cũ eo ſit permixtum aliqd ex oleis vt de ſemie lini vel oleũ camomille q̃ ſunt ꝓpꝛia. Nam qꝺ ẽ ex ſemie lini ſua tẽperata caliditate cõfortat ⁊ lenit duriciem iuncturaꝝ pͥncipaliter patiẽtiũ: ⁊ ab alterius olei frigiditate defendit. Oleũ vero camomille vltra hoc ⁊ iuncturarũ ⁊ lacertoꝝ remouet laxitudinẽ pluſqꝫ reliq̃ medicine:qm̃ caliditas eſt ſil̾is caliditati aialis. vt dixit Aboa. Complet̃ vero cũ his q̃ ex cibis ⁊ potibꝰ ⁊ medicis interiꝰ ſumptis nutriunt euchimie ĩfrigidant ⁊ hũectant quales ſunt cibi quoꝝ paucitas nutrit plurimũ ꝑꝑ debilitatẽ digeſtionis. Et ẽt ex carnibꝰ dictis iuribꝰ eaꝝ ⁊ vitellis ouorum ⁊ potus vini temperati fructus: ⁊ alij dicti ſuperius. Et ſomno g ⁊ ſi defectus aſſociet̃ ſtõ ad quem hũores omnes cõſueuerunt cõcurrere ante paroxiſmũ paꝛum vel in ipſius pͥncipio cõcedatur:vel nõ expectata declinatõe perfecta. Niſi enim talia corpora rehumectent̃ cibo febris perfecte nullatenus declinabit:vt ait. Hal.

¶ Capitulum decimum de febre effimera que fit a calore exteriori.

c Alor exterior ex quo ꝓuenire põt febris effimera eſt duplex. Aut.n.eſt ex his q̃ exterius tangunt corpus vt ſole ignẽ balneo. Aut ex his q̃ ipm igrediunt̃. Ut cibis potibꝰ ⁊ medicinis. Calor ſolis in ſpiritu magis imprimit aiali pͥncipaliter ⁊ imediate caput attingit ⁊ ſpũm eius inflãmat:qꝛ pertranſiens ad alia principalia ⁊ corpus totũ ledendo ⁊ moleſtãdo febrẽ accendit. Calor ignis ⁊ balnei in vitalem ſpũm iprimit magis:qꝛ aer imutatꝰ ab eo plurimũ ad cor trahit̃ per ĩſpirationẽ vt cũ fuerit ſuperflue calefactũ vel moram nimiã traxerit qui in eo inflãmat ſpũm ⁊ totũ corpus ⁊ ledendo febrẽ accendit qua vitalis ſpũs in corde: ⁊ in alijs membris corporis euentat̃. Calor vero cibi ⁊ potus imprimit magis in ſpũm naturalem:qm̃ cibus ⁊ potus ad epar ꝓuenit pͥus cũ eius calore ⁊ ſi pͥus ꝓuenerit ad ſtõm ibiqꝫ alteret̃ anteqꝫ alteret̃ cũ calore imutato ad epar ẽt peruenit ⁊ pͥus q̃ꝫ ad alia pͥncipalia:dicente. G. Cum ingt cibus in ſtõ eſt quid habẽtis ad epar de ſtõ trahit̃ ⁊ dum alterat̃ nãlis calor ⁊ ſpũs alterans iflãmat̃ ⁊ ipſius caliditate ꝓut. Hali. dixit. Quapropter febris ex calore ſolis ꝓueniẽs appropriata ſeu cõparata extitit ſpirituali animali. Proueniẽs ex igne ſeu balneo comparata eſt ſpiritui vitali. Et q̃ prouenit ex cibo vel potu calõ: vel ex medicina ſpirituali nãli. ¶ Signa febris q̃ eſt a calore ſolis ſũt ſigna rememoratiua precedentis cauſe:ſcilicet more ſub ſolari radio:⁊ demonſtratiua febris vt eſt caliditas vehemẽtior in exterioribus corporis apparens q̃ꝫ in interioribus ⁊ magis in capite cum ariditate ⁊ ſi corpus fuerit immunduz: ⁊ caput calidius ⁊ graue propter repletionem quam traxit ad ipſum calidi

tas ex corpore toto. Et proinde oculi calidiores: ⁊ rubicũ/
diores apparent cum ariditate ⁊ venarum repletio in eis
temporibus: ⁊ vniuerſo capite ⁊ ſitis que in hac febre: ma
gis quam in febre ex demp̄ſitate frigoris color corporis
⁊ aduſtiuus ⁊ fuſcus. Et ipulſio arteriarum minor veloci/
tas ⁊ frequētia reſpectu caliditatis cutis ⁊ ſimiliter ĩ anhe/
litu: q̄ꝛ p̄ncipalis ĩpreſſio nõ peruenit ad cor: ſed ad cutē.
Et vrina eſt tincta ⁊ rubea parum. Et ſigna eius q̄ fit a ca/
liditate ignis ⁊ balnei ſunt duplicia: cõmunia ⁊ ꝓpria. Cõ/
munia ſunt rememoratio p̄cedentis cauſe. Sed propria
ſunt. nam que accidunt ex calore balnei ſunt ſimilia illis
niſi q̄ꝛ exteriora corporis cũ caliditate vehemẽtiori non
arida: ſ₃ mollia ſentiunt̃. Et ſi corp⁹ ſit malis hũorib⁹ ple/
num quãdoq₃ deueniet ad rigorē ⁊ febrē multoꝝ dieꝝ
⁊ aere f̃ro mag̃ iuuat̃ q̄₃ potu. Et ſigna ei⁹ q̄ fit ex cibo calĩo
actualr̃ ⁊ potẽtialr̃: vl̃ potu vini vl̃ medicie: vt nectaris ex
calĩis ſp̄ebus valde ſunt ex ſignis illis ↄtraria. q̄ꝛ caliditas
in iterioꝛib⁹ maior ſenſus ardoris ĩ ſt̃õ fumoſa eructuatio
⁊ ſitis: ⁊ iuuat̃ potu f̃ro: ⁊ magis q̄₃ aeris fridi ĩſpiratione ⁊
pulſus: ⁊ hanelit⁹ maior: ⁊ ſupflua p̄me ⁊ ſc̄de digõnis ſunt
colorata valde. Et cura ei⁹ q̄ fit a calore exteriori ē duplex
.ſ. gñalis ⁊ ſpālis. Gñalis eſt cõis ei ex q̄cũq₃ ꝓuenerit cã ⁊
eſt due res. Ablatio cãe ⁊ alteratio febrilis diſcraſie. Spe/
cialis ē diuerſa. Cũ. n. ex p̄ma cã ꝓuenerit cãe ipſi⁹ ablatio
ↄplebit̃. Si ex ſole ꝓueniat: cũ mora ĩ aere f̃ro p ſe coopto
⁊ ſole: ⁊ igne p̄uato: vel vmbra: ⁊ artificialr̃ ĩfridato: vt ſu/
pra ⁊ ĩfra dicet̃. Si v̄o ex cibo calĩo ↄplebit̃ vomitu: vel vē
tris ſolõne cũ enemate ex aq̄ ordei: oleo violato: ⁊ zuccaro
violato: ⁊ ĩfrant hũectãdo. Cũ v̄o ex potu cũ his q̄ curare
hñt ebrietatē q̄ ĩfra ĩ effimera ex repletiõe dicent̃. Ex qb⁹
ꝓp̄e ē crocus cũ rob bibit⁹: ⁊ ꝓp̄e granatorum ⁊ coriãdro.
Alteratio quoq₃ febris ĩ p̄mis ↄplet̃ cũ his q̄ ex medicinis
exteri⁹ approximatis ĩfrigidare hñt cerebꝝ p̄ncipalr̃ ⁊ cõ
ueniẽter cor ⁊ epar. Quales ſũt ĩfuſiões ⁊ embrocationes
ex f̃ris ⁊ aq̄ f̃ra ſupra caput raſũ. Et ↄueniēs ē effuſio q̄ fit
cũ vrinali pleno aq̄ f̃re ſũmitati capitis applicato: ⁊ diu re
tẽto. Et ſacellatiões ⁊ epithimata ſupra pect⁹ ⁊ ipocũdriũ
q̄ ſupi⁹ ĩ cura cordis ⁊ epis ſunt dcã: q̄ cõia ſunt in ambab⁹
Et ĩ ea q̄ ē ex tertia cã puta ex igne vel balneo cũ his q̄ ex
potib⁹ ⁊ medicinis exteri⁹ ſupĩis hñt ĩfridare ⁊ hũectare:
vt aq̄ frigide pure: vel cũ iuleb violato: de nenufare: ⁊ ſi/
milib⁹ vt diuretica f̃ra: ⁊ declinãte paroxiſmo cũ balneo
aq̄ tepide calĩtatis. Cui⁹ eſt effuſio vt ſit multa ſup mẽbꝝ
p̄ncipalr̃ paſſũ: q̄m ẽt ſoluit febrē: ⁊ hũectat. Ingt. n. hy.
Si febris nõ a calore habeat̃ aq̄ calĩa multa capiti ĩfuſa ſo
lutio fit febris. Et deide cũ fricatiõe alicui⁹ olei p̄dictoꝝ.
Et deide cũ cibis f̃ris ⁊ hũidis dictis: ⁊ potu vini bñ limpha/
ti q̄ cõia ſũt ei ex q̄cũq₃ cã ꝓueniẽti. Et ſi q̄nq₃ coriça ac/
cidat: ⁊ catarr⁹ deide. iuleb cũ aqua draganti tribuas. Po
ſtea balneabis ĩ aq̄ dulci eucrata q̄ ĩſpiſſat mã₃. Et deide
dragagãtũ in ore teneat: ⁊ ſi expedit. q̄ꝛ ſit acut⁹ dyapapa/
uer: ⁊ q̄ ei⁹ ebrietatē corrigũt. ⁊ que dicent̃ ĩfra.

¶ Cap. xi. de febre effimera q̄ fit ex dolore.

d Olor q̄nq₃ effimerã febrē accendit. Cum. n. ſit di/
ſpõ q̄ ſenſibilibus mẽbris inaſcit̃: ſ₃ quã cõtriſta
tur aĩal ſm̃. G. Spirit⁹ ſenſibilis in eis exiſtēs cõ/
triſtationem percipiēs ſubito ad p̄ncipiũ v̄tutis aĩalis ex
armonia nãe retrahit̃ vt referat illã ipſi: ⁊ tũc nã ſollicita
circa regimē corpis ſe munit ⁊ p̄parat ad loca dolẽtia de
fendẽda: trahitq₃ ex ſe ex alijs ptib⁹ corporis ſpũm carnē
⁊ ſanguinē: ceu ꝓpria inſtrã vt tranſmittat ad illa dicente
Hyp. in affo. Duoꝝ doloꝝ q ſil̃ fiunt nõ ſm̃ eundē locum
vehemẽtior denigrat alteꝝ. Si ergo ex locis in qb⁹ eſt ne
ceſſarius ↄcurſus ⁊ ĩpoꝝ p̄ſentia valde retrahit vt ſubue/
niat apparenti neceſſitati maiori q̄₃to magis retrahit ex il
lis in qbus neceſſitas nulla cõcurſus exiſtit q̄ten⁹ ſuccur
rat nouo dolori ſinthomati: q̄ tacta ĩpetu quodã tranſmit
tit: ⁊ ſubito ſuperi⁹ dcm̃ eſt ad defendẽdũ illam. Ex quo
neceſſariũ eſt illã ĩflãmari ⁊ durãte dolore in loco illo fer
ueſcere: ⁊ maxīe ſi acutus exiſtit. Et exinde ad nãe p̄ncipi
um iteꝝ redire ⁊ alia corpis ſubiecta extẽdi ⁊ ledentem ⁊
cõtriſtantē ⁊ ſupaccẽdere febrē ⁊ cũ ſuperfluit corp⁹ in ↄ
riam diſpõnē ĩfrigidatiõis ex ipſi⁹ caloris reſolõne reduce
re. ¶ Signa ei⁹ ſunt q̄ p̄ſentē febrē demõſtrant atq₃ do/
lorem. Et ſũt tactus corporis calĩ p̄ter nãm: ⁊ ſenſus dolo/
ris acuti apud ĩfirmũ in aliquo mẽbro ſenſibili ſui corpo/
ris valde vt in lacertis ſt̃õ villis iuncturis ⁊ capite ꝓp̄e et
partib⁹ eius vt oculis ⁊ dẽtib⁹ ⁊ aurib⁹ cũ calore augmen
tato in eo ꝓtrahẽte dolorē. Vñ Abo. Dolor capitis febrē
declinatam facit redire ad augmentũ q̄ ambo abſq₃ ĩfir/
mi relatõe medico poſſunt eē nota ex frequẽtia anhelitus
iuncta mõ cũ paruitate ⁊ raritate: mõ vero cũ velocitate
⁊ magnitudie. Unde hyp. in ꝓnoſticis dixit. Spũs ſiq̄dē
frequēs ſit dolorē ⁊ ſucceſſionē ſignificat ſuper his q̄ ſunt
ſupra diafragma q̄ ſimilis pulſus ẽt indicat. In talibus di
ſpõnibus cũ ſpũ pulſus cõcurrit ⁊ eſt cũ duricie ⁊ ſerinus:
q̄m acutus dolor ꝓprie in neruoſis exiſtit. Et vigilie ſitis
⁊ exeuntia colorata q̄₃diu ad reſolõnem caloris ⁊ ſpũs nõ
perducat. ¶ Et cura ei⁹ eſt due res. p̄ma eſt doloris ſeda/
tio q̄ ſupra in ſoda: pleureſi ſt̃õ ⁊ colica ⁊ iuncturis ē dicta.
Sc̄da eſt alteratio febrilis diſcraſie. Cõplet̃ aũt cũ his q̄
in cura effimere ex labore ſunt dicta. Et cũ vini ꝓhibitõe
omnimoda ⁊ ꝓp̄e ſi ex dolore capitis ſit cãta. Unde hyp.
Cum v̄o capitis dolorem timeas aut mẽtis ꝑcuſſionē ab
vſu vini ſũmopere eſt cauẽdũ. diſſoluẽdo. n. hũores ebulli
tionem p̄ſtando eis ⁊ ĩpetũ vel effundẽdo cõmouẽdo do
lorē ⁊ auget ſimul ⁊ febrē niſi dolor ipſe a crapula ſit cau/
ſatus. Unde hyp. in libro de crapula: talē poſuiſſe afforiſ.
inuenies. Quē ex externa labore infert thoreſis. i. vini po/
tatio diluculo craſtina rebibitio reſoluit. nec mirũ cũ ex
crapula multiplicatos vini vapores q magis q̄₃ ceteroꝝ
mẽbroꝝ capitis doloris ſunt cã vel alterius cõſimilis ei⁹
ſinthomatis nocte ĩtermedia p̄digeſtos in ſõno calor nã/
lis vini moderata rebibitione dilucula cõfortatus diſſol/
uat ⁊ perforãdo mẽbra extra corpus ſtatĩ excernat ſoluit
dolorē. Concedẽdũ eſt. n. talib⁹ vinũ hoc mõ. niſi febris
obſiſtat: vl̃ aliud accñs ↄdicat: q̄ð nõ cõtingit in effimera
ex ſe ipſa cũ eius calor magnus nõ ſit nec attrahēs ſintho
mata vt eſt dcm̃. Calor quoq₃ vini ſit debilis ⁊ remiſſus
reſpectu eius q̄ð eſt tẽperatũ. Ex. G. oſtẽdit cũ ingt. Vinũ
cognoſces vtiq₃ alicubi dantē me. His vniuerſis. ſ. effime
ram patiẽtib⁹ q̄ð aquoſũ viſu: ⁊ v̄tute. melius. n. eſt aqua
hic vinum per oĩa digõni coadiuuãs: vrinã ⁊ ſudorē ꝓuo
cans ⁊ vniuerſas excreatiões. Vinũ. n. tẽperatũ totũ cor/
pus calefacit: mẽbra ꝑforat: hũores ↄtemperat: calorē nã/
lē excitat: vt digeſta mã: ⁊ aptis vijs vniuerſas excreatio/
nes vtilr̃ moueat. ſic ipſe in cõmento affo. oſtendit.

¶ Cap. xij. de febre effimera q̄ fit ex vigilijs.

v Igilie nimie febrē accendũt effimerã in ſpũ aĩali
generalr̃: queãdmodũ ⁊ nimius motus cui valde
ſunt ſimiles: aliter tñ ⁊ aliter. Exiccãdo. n. comple
xionem cerebri ⁊ ipm̃ animalē ſpũ₃ circa actiones ſenſus
⁊ motus cõmouendo ⁊ agitãdo efficiũt: vt in ea calor p̄us
⁊ facile igneat de cerebro ipſo ad corpus tranſiēs ⁊ ad mē
bra alia cõtriſtantē: q̄m febrē accendit. In motu v̄o calor
eſt incipiēs ex lacertis ⁊ iuncturis ⁊ de eis trãſit ad totũ
corpus. ¶ Signa eius ſunt ſigna rememoratiua vigilia/
rum antecedentium ſicut eſt palpebraꝝ grauitas: vt diffi
culter aperiant̃: ⁊ ĩflatio eaꝝ ⁊ faciei ⁊ cibi indigeſtionem
multiplicantē vapores ⁊ citrinitas ⁊ profundatio oculo/
rum ꝓpter ſiccitatē ⁊ reſolõnē. Et pulſus ſpaſmoſus dur⁹
⁊ tenſus ſicut corda corrigiarũ tenſa vel contracta ⁊ de/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-193437-p0436-2
DFG

bilis propter eandem cauſam. Et vrina ſubtilis proinde ⁊ alba niſi ꝓꝑ febrē īflāmātē. Urine.n. vigilātium plurimū ſunt albe. Et demonſtratiua ēt ſigna ⁊ caliditas ꝑter nām in corpore vniuerſo cū ſiti ⁊ ꝑuatiōe. ſeu īpotētia dormiendi. Inquit Halic. Si quis certa hora dormire cōſueuerit ⁊ ea hora trāſierit ſuper vigilias cū deinceps velit dormire nō poteſt: qm̄ vaporē qui cauſa eſt ſomni vigilie ꝓcedente reſoluerunt oīo. Et cura eius eſt gñalis ⁊ ſpecialis. Gñalis eſt cura effimere ex labore ⁊ nimio motu. Spālis āt ē due res. Ablatio cāe: ⁊ eſt ꝓuocatio ſomni. Cōplet̄ aūt cū his que exterius ⁊ iterius approximādis ſupra ī cura freneſis doloris ſtōi: ⁊ iunctura₊ ſunt dicta. Ex qbus eſt balneum: ⁊ poſt ipm̄ vinū limphatū ⁊ multū: qꝛ magis iebriat ⁊ humectat ⁊ dormire facit. Et cib⁹ frus ⁊ hūidus nō expectata ꝑfecta declinatōe ꝯceſſus. ¶ Scda eſt alteratio febril' diſcraſie: cū his q̄ ſupra in nimio motu ſūt dicta: ⁊ ꝑncipaliter ſupra cerebrum applicata.

¶ Caplm̄. xiij. de febre effimera q̄ fit ex quiete.

g Omnus ⁊ qes febrē effimerā debēt accēdere ꝯ̄trio motui ⁊ vigilijs cū ſint illis ꝯ̄rij ⁊ inter ſe ſil'es dicente Abo. Sōnus qeti vehemēter ſil'is exiſtit. Uigilia vō motui. Sed cū ꝑ ſe tātū nō accendat quinimo diſpō corporis opet̄ q̄ſi in accēdēdo ipa₃ ꝯueniūt. Et licet qes de ſe ſit infridās ⁊ hūectās ꝑ acc̄ns erit iflāmans ⁊ febrē₃ accēdēs ſil'is cū ſōno. Et ſi ꝑdurauerit tp̄s eius calefaciet corp⁹ cal'itate extranea: qm̄ diſſoluit hūores ꝑ corpus ⁊ in cal'os vapores ꝯuertit maxīe ſi colerici ſint hūores: nec reſoluunt̄ maxīe ſi qs ſuccedat: qꝛ retinēt̄. ⁊ retenti iflāmat ꝑmo ſpū₃ nālē. ⁊ alios ⁊ ex eis tranſit iflāmatio ſubiecta corpis reliq̄ ⁊ ledēdo ⁊ cōtriſtādo febrē accēdit.

¶ Signa eius ſūt ſigna rememoratiua ſōni ꝓcedētis. ⁊ dmōſtratiua ipſi⁹ ⁊ febris pn̄tis q̄lia hēnt̄ ex relōne īfirmi ⁊ iuentōe cal'itatis ꝑter nām in corꝑe ⁊ ꝑter hāc ex diſpōne oculo₊ vt ſucclusiōe palpebra₊ ⁊ lippitudīe ⁊ habitudine corꝑis hūida ⁊ piguoſa ꝑlimū ⁊ turgiditate mēbro₊ ⁊ pigritia aīe ⁊ corporis ⁊ decoloratōe ⁊ freq̄nter ex denutricatōe ac macreſcētia corporis. Ingt.n. hyp. Derelinquētes exercitiū ethicā freq̄nter icurrunt. Et pulſus replo vaporoſa ⁊ mobilis ⁊ vria ſpiſſa cū ſedimine multo ⁊ crudo.

¶ Et cura eius ē due res. Ablatio cāe ⁊ alteratio febrilis diſcraſie. Prima ꝯ̄riat̄ ꝑme q̄ in cura feb. vigilia₊ ē dcā. Et cū ꝯ̄rijs h₃ cōpleri. Scda eſt ſil'is ſcde q̄ in cura illi⁹ eſt opportuna. Differūt tñ in gradu: qꝛ d₃ minus ad f̄ritatē ⁊ hūiditatē accedere. Et balneū magis reſolutiuū ⁊ minus humectatiuum eſt cōueniens. Exercitiū temperatū ⁊ diminutio cibi ⁊ ſubſtractio vini.

¶ Cap. xiiij. de febre effimera que fit ex fame.

f Ames effimerā febrem q̄nq₃ accendit. Qm̄ vt. H. ait: Fames corpora exiccat ꝑ acc̄ns. Intolerātia .n. eius: calori nāli ſubtracto pabulo alimenti calor ipſe in hūores corꝑis agit eoſq₃ depaſcit ⁊ ꝯſumit. ⁊ ſic corp⁹ exiccat ⁊ agēdo īcendit̄ nec obtundit̄: ſ₃ iflāmat̄ in nāli ſpū ꝑmo. Deide in alijs ⁊ ex eis ad reliq̄ corꝑis ſubiecta ꝑtrāſit ⁊ ledēdo ⁊ cōſtrigēdo febrē accēdit. Similiq₃ mō ⁊ ſitis ſuꝑaccēdit illā. Intollerātia.n. eius potus ⁊ f̄ra irroratione ꝑuate particule areſcūt in q̄s agēs nālis calor icendit̄. Nec obtundit̄ cū deficiat hūidū. S₃ poti⁹ iflammat̄ in ſpū nāli ꝑmo: deide in alijs. Et de eis ad alias corporis ꝑtes tranſit: ⁊ ledēdo ⁊ cōtriſtādo febrē accēdit. Signa ei⁹ ſūt eſuries ⁊ ſitis ꝑſens: vel ea₊ relige remanētes ꝯ̄fectio corporis pulſus debil' ad duriciē tendēs cū freq̄ntia ꝑuatio ſōni. Urina xanta ⁊ pauca. ⁊ ſil'r egō aduſta ⁊ ſqualoſa cū cal'itate ꝑter nām acuta in corꝑe vniuerſo extēſa. Et cura eius eſt cū his q̄ hūectare hn̄t. Ex cibis ⁊ potibus q̄ ex ꝑmiſſis ſunt nota ꝺclinatōe nō expectata ꝑfecta paulatim exhibita ⁊ gradati₃ multiplicata. a multis.n. ſubito extinguit̄. Uñ Abo. Nihil deteri⁹ eſt fame ī tꝑe ſterilitatis quā ꝓceſſit ſatietas in tꝑe fertilitatis. S₃ illud vertere eſt ꝑpeius. Eſt.n. co₊ nā ſm̄. H. ſic̄ lucerna extinctiōi parata q̄ cū oleo nō redundat quodā ſui pabulo recreatur cū vō modū exceſſerit neċe eſt eā extingui. Et cū his q̄ habent hūectare ſufficiēter ⁊ pa₊ īfrare ex medicis interi⁹ ⁊ exteri⁹ miſtratis. Quales ſunt Juleb vio. ro. aq̄ ordei ⁊ ſirupus de cucurbita. ⁊ ſilia. Balnea dulciū aqua₊ tepidarū: vel nō veri frigoris. Et oleū vio. freq̄nter inunctū ⁊ ro. ſi inueniant̄: q̄ ſi nō: ſimplex ⁊ dulce abluat̄ cū frigida ⁊ inungat̄. De effimera ex cibo ⁊ potu capitulo de effimera ex calore iam ſuperius dictum eſt.

¶ Capi. xv. de febri effimera q̄ fit ex inanitione.

e Uacuatio q̄nq₃ febrē accēdit effimerā. Si.n. fiat cū farmaco dupl'r febrē fac̄ ꝑ ſe nālē calorem ⁊ ſpūs ꝑmo iflāmando. Omne.n. farmacū cal'₃ ⁊ ſiccum eſt ſm̄ ſe. vt. H. ait. Et per acc̄ns cōmouēdo ⁊ diſſoluendo humores: ⁊ in hoc vim īferendo ⁊ ſoluendo ſuperflue nec min⁹ incitādo vt freq̄nter ſurgant ad ſellā ex quibus fumi calidi diſſoluunt̄ ꝓprie ſi cal'i ſint hūores: ⁊ m̄lti in colericis corporib⁹ ꝑ ſubiectis ⁊ denſe cutis ex qbus nō euaporāt: ſed retinent̄ ⁊ calorē ⁊ ſpm̄ īflāmant pus. Ex qbus deiceps iflāmatio penetrat ad reliq̄ corporis ſubiecta: ⁊ ledendo ⁊ cōtriſtādo febrē accēdūt effimerā. Si vō cū flōmia per accidēs illā accendit dupl'r vel cōmouēdo hūores ⁊ ꝓꝑe ſi calidi ſint ⁊ multi vt ꝑdictū eſt. Flebotomia vō pauca vel multa eūone multa ⁊ eradicatiua ſāguinis qui frenū eſt colere ante ipſi⁹ digōnē ea₃ reddēdo effrene₃ q ebulit ⁊ febre₃ accendit in ſpēbus ⁊ corpore toto effimerā: ſi nō corrumpat̄: vel putridā ſi ipſa vel alius humor apt⁹ ebulliendo putreſcat. Unde Abo. flōmia multotiens reſoluit febres ⁊ multotiēs ꝯmouet ipſas. H. quoq₃. īfelices ex colera nō ſūt flōmādi. Caue.n. ne eos ad hūorū ebulitionē ꝑducas. Si vō cū alijs lenitiuis ꝯpreſſiuis: vel flōmie ꝓportiōalib⁹ raro. ⁊ nō niſi ꝑ acc̄ns altero ꝑdicto₊ modo₊: febrē accēdet. Signa ei⁹ ſūt relige ꝓcedētis purgatiōis ⁊ ſitis vehemētis: ⁊ cal'itas corꝑis vniuerſi acuta: vel flōmia ꝓcedēs cū amaritudīe oris ꝓcedēte faſtidio ⁊ cordis morſu: ⁊ ſigna colice ꝯpl'onis: ⁊ pulſus debilis ⁊ frequēs: ⁊ vria ticta ⁊ xāta. q̄ colerā dominātē oñdit. Et cura ei⁹ q̄ ē ex farmacia ē tres res. Ablatio cāe. alteratio febril' diſcraſie: ⁊ correctio acc̄ntiū q̄ ī ſol'one eueniūt. vel ſeq̄nt̄ur. ¶ Primā rem ꝯplēt q̄cūq₃ īfrant: ⁊ hūectāt: ⁊ hūores cōmotos qetāt: vt ē ſomn⁹ ⁊ qes. Ingt.n. hyp. ī affo. Cū vō ellīn ſtare voluer₃ ſomnū fac. ⁊ noli mouere. Sint aūt añ ipm̄. pōtica exhibita ⁊ iſpiſſātia cū f̄ritate vel ꝓꝑetate: vt ē coriādrū. H.n. hūores ꝯmotos ex medicia reddūt qetos ⁊ retinēt: fūos reddūt obtuſos. ⁊ malā q̄litatē ipſa₃ a farmaco alterāt ſil' ⁊ febrē. ac diſſolutos educūt. ⁊ medicinā cū ſuꝑfluit ī ſoluēdo ī ſua ſ̄frenāt audacia. ⁊ ſiſtūt ſol'onē: q̄lia ſūt q̄ ſupra ī ꝯſolatōe medicina₊ cū acc̄ntib⁹ q̄ faciūt regimīa reſolutiōe medicīe obuiare docuim⁹: ſūt dicta.

¶ Scda₃ vō rē ꝯplēt q̄cūq₃ ex cibis ⁊ potib⁹: ⁊ medicis iteri⁹ ⁊ exteri⁹ miſtrādis ꝯfortāt ⁊ īfrant: ⁊ hūectāt ſtipticādo vel leniēdo: ꝓut exigit diſpō q̄ ex dcis ⁊ dōis ſūt nota. Sint aūt cibi magne q̄litatis ſube euchimie. ſ₃ pauce q̄ntitatis quā digerere poſſit. Ei⁹ vō q̄ accidit ex flōmia mioratiua cōmouēte hūores cal'os ⁊ multos: vt ſūt ſanguiei. cura ē cū ſecūdatōe flōmie: eradicatiōe vt euet̄ qd̄ de hūorib⁹ ē cōmotū. Ingt.n. Abo. flōmia qdē multotiēs reſoluit febres. Et ſi effrenitatiōe ⁊ ebulitōe col'e accidat ꝓꝑ multā eūone₃ ſanguis ex flōmia ī ꝑncipio. qꝛ ſit eradicatiua. cura ē q̄ colerā cōmotā ebuliētē ſiſtūt: īfrigidāt ⁊ obtundūt vt frida ⁊ ſtiptica ſic̄ granata: muça: ⁊ acria maciana ⁊ rob ꝺ ribes: ⁊ ꝺ agreſta: ꝺ mirta: ꝺ piris: de citōijs cū aq̄ f̄ra Et deide que leniēdo educūt. vt f̄ra lenitiua: aq̄ ordei pru

noꝝ: ⁊ fructuũ ſyracoſi: tereniabin: caſſiaſ. ⁊ ſilia. Et labifi
cãdo mucilago pſilij ꝓꝑe. Deide cũ his q̃ ex cibis ⁊ potib⁹
⁊ medicis exteri⁹ cũ moderamĩe miſtrãdis īfrant: ⁊ cũ ſti
pticitate cõfortãt: q̃ ſupi⁹ nota ſunt. ❡ Tertiã rẽ cõplent
q̃cũqꝫ in cõſolatiõe medicinaꝝ docuim⁹ ſerioſe.

❡ Cap. xvi. de effimera febre: q̃ fit ex repletione.

Epletio ſi ex multis lꝫ tẽpatis ſit cibarijs ⁊ potib⁹
r crapulãtib⁹ ex vinis: lꝫ nõ vioſis ⁊ ãtiqs: ac melli
cratib⁹ cõditis ⁊ plib⁹ adeo: vt ad ſatietatẽ nauſea
tiuã pducãt ꝓꝑ idigõnẽ ipoꝝ: ⁊ corruptõez q̃ accẽdit vapo
res oẽs mĩtiplicat: ⁊ fumoſos ĩficiẽtes ſpũm ⁊ calorẽ iflã
mãtes in epe. Qui perueniẽs ad alios: ⁊ de eis ad alia cor
poris ſubta ꝑuenit ledẽdo ⁊ cõtriſtãdo febres accẽdit non
veram effimeram maxĩe in corporib⁹ ſibis denſe cutis: q̃
nõ ſe fouẽt nec ſibi ſubueĩũt cũ opportũis remedijs: imo
ſupra replõnẽ exponunt̃ laborioſis ginaſijs ſub ſolis eſtu
balneãt ſe. ⁊ alia illicita celebrãt idultiete nutriẽs ſup nu
triẽs: qõ nõdũ digeſtũ ẽ imittẽdo ex eo idigõ gñat̃ ⁊ corrũ
punt̃ digeſta ⁊ vapores acuti ⁊ fumi multiplicant̃: ⁊ vẽto
ſitas: ⁊ q̃ nõ reſoluunt̃: ſꝫ retinent̃ ex qb⁹ febris accendit̃
ebrietas gñat̃ ⁊ in viſcerib⁹ calor: grauedo ⁊ mordicatio
appet oxiremia in ꝑdcis corꝑibus ex ſe ipſis raro: ⁊ nõ niſi
per idigõnis modũ ex malitia regis fiet: ⁊ cũ fit nunq̃ꝫ vel
raro febrẽ accẽdit. ⁊ cũ accẽdit q̃ debil' eſt ⁊ parua. ❡ Si
gna ei⁹ ſũt ſigna rememoratiua ꝑcedẽtis replõnis ⁊ ipſi⁹
demrãtiua pñtis febris q̃lia ſũt ſtõi grauedo cordis mor
ſus ſatietas ⁊ nauſeatio remanẽs eructuatio fumoſa quaꝫ
añ febris aduẽtũ eructuatio acetoſa ꝑceſſit: vt ſupi⁹ dcm̃
eſt. Et ꝓꝑe cũ moueat̃ ad exituꝫ ꝑ ſupi⁹. Uñ vomit⁹ ſeqt̃
emittẽs vapores fũoſos ardẽtes oculos ⁊ nares īfirmi et
alioꝝ aſtantiũ. Et cũ iuuant̃ dyaria q̃ ſm̃. H. ſola eſt idigõ
nis remediũ emittũt idigeſta ⁊ corrupta fumãtia ⁊ accen
dit grauedo ⁊ dolor pũgitiu⁹ in viſceribus. Et ardor ⁊ pun
ctio in pudico inflãmatio faciei: ⁊ oculoꝝ atqꝫ rubedo ter
rens ſicͤ i iraſcẽtib⁹: cũ anxietate ſpũs. Pulſus tremẽs fre
quẽs tremul⁹ cũ calitate in corꝑe toto extẽſa mordaci. Et
vrina turbida idigeſta: quã ꝑceſſit ſubtil' ⁊ alba valde mul
ta ⁊ ſubito emiſſa q̃ replõnẽ ⁊ crapulã ſignificat. Et accen
dit ei ꝓrodi ex ĩnouatõe fumoꝝ q̃ꝫdiu euat̃ repletio tota.
Emendet̃ idigõ ⁊ rectificet̃ corruptio atqꝫ crapula. Et pli
mũ illud ẽ vſqꝫ ad tres dies. Licet q̃nq̃ꝫ extendat̃ vſqꝫ ad
ſeptimũ: vel q̃rtũ diẽ ꝓrodiçans: qr addit̃ ⁊ minuit̃ quaqꝫ
die pauco ſudore ꝓꝑ cutis dẽſitatẽ. Et tñ eſt effimera ñ vã.
Effimera. n. vã febris ẽ diei: q̃ nom̃ accepit vt rtulit yſaac
A piſce quodã: c⁹ vita diei vni⁹ exiſtit: ⁊ hoc: q2 nõ hẽat in
corꝑe cãm ↄſeruãtẽ quẽadmodũ hꝫ nõ vã: ſꝫ ipſi⁹ eẽntia ĩ
q̃litate caloris ⁊ in ipſi⁹ itẽſiõe ſola cõſiſtat ex quo ad ſum
mũ ſue iflãmatõis ꝑuenit paulati deiceps ðficiet ⁊ dimit
tet ſubm ꝓpriũ cũ vapore ſudorali ⁊ corp⁹ in febricitatõe
ſeu īfratiõe deueniet quẽadmodũ lapis vel lignũ cũ cale
factũ eſt quouſqꝫ tãdiu remanet calidũꝫ q̃ꝫdiu ꝑ ſe īfret: ⁊
paulatiꝫ q̃ ad tardi⁹ ẽ īfra diẽ in effimera: c⁹ calor ẽ accen
ſus in ſpiritib⁹ ꝑmũ ab extrinſeca cã q̃ ẽ facil'. ſicͤ alterabil'
⁊ leutomeris ſube exñs facile ⁊ cito calorẽ ſuſcipiũt ⁊ faci
le ꝑdũt niſi aliud ſit ipediẽs: vt cã iterior. ſicͤ in nõ vã: vt er
ror medicoꝝ venerãtiũ diẽ tertiũ in oĩ. ❡ Cura ei⁹ ẽ tres
res. Ablatio cãe: alteratio febril' diſcraſie: ⁊ correctio accñ
tium. Prima ẽ replõnis ſanatio: idigõnis emẽdatio: ⁊ cor
ruptiõis rectificatio. Cõplet̃ aũt ꝑma fame ⁊ euõne: vt in
ſuis hyp. retulit affo. Que aũt eſt ꝑ ſe veniẽs: aut nõ q2 mã
ſit detẽta aut ṽtute deficiẽte nã ſit reſtricta. Alteꝝ. n. hoꝝ
neceſſariũ ẽ ineẽ. Primo q̃dẽ mõ euo ſupfluẽs: ſiue ſpon
tanea: ſiue ſinthõatica: ſiue ſupi⁹ ꝑ vomitũ ſiue īferi⁹ ꝑ ſe
ceſſum. Aut ẽ vtilis: q2 idigeſta ⁊ corrupta tãtũ mutat̃ do
nec ꝑfecte euent̃ replẽtia idigeſta ⁊ corrupta ⁊ iterim ab
ſtineat ſi tolleret: ſi nõ ciba illũ cũ his q̃ facile digerunt̃ ⁊

paꝝ eoꝝ multũ nutrit abſqꝫ ſtipticatõe declinãte quolibꝫ
paroxiſmo. In declinatõe ṽo vltimi ꝑoxiſmi ꝑbalneabis:
vt reſoluant̃ fumoſa q̃ ad venas ⁊ mẽbra trãſierũt ⁊ ciba
bis vlteri⁹ cũ ꝑdictis ſtipticitatẽ hñtib⁹ q̃ ſtõm roborent.
Cui quoqꝫ miſtrabis ↄfortãtia iterius ⁊ exteri⁹ ſm̃ cõem
modũ ꝓut ſupra in cura debilitatis ei⁹ eſt dcm̃: ⁊ ſic facies
eũ dormire. Si ṽo ſit efficiẽs iuuet̃ donec cõpleat̃ cũ võ
tiuis vel ſucceſſiuis ⁊ ſuppoſitorijs ⁊ cliſteribus notis ꝓut
euonis regiõi ↄueniũt ꝑincepte. Et abſtineat q̃ꝫtũ poſ̃e eſt
cũ nõ fiat vt ẽ ꝑdcm̃. Si ṽo ſupfluat: q2 nõ ſolũ idigeſta ⁊
corrupta: ſꝫ ẽt vtilia emittãt̃ vt moleſte ferat̃ nec ↄferat:
ſꝫ ðferat reticat̃ cũ his q̃ dcã ſũt ſup ĩ cura flux⁹ liẽterici lu
bricatiui ⁊ diarici vel alteri⁹ quã vtilia emiſſa ſpecificãt ⁊
oñdunt: ⁊ cõfortet̃ cũ cibis ꝑdictis ſtipticis. Et ſi q̃dẽ abſci
dat̃ vel deficiat appetit⁹: qõ eſt plimũ vel necẽariũꝫ: tũ q2
ſtõs ẽ ꝑncipalr paſſus: tũ q2 influxit ⁊ recepit pl'imũꝫ ſtõs
ſupfluitates q̃ euant̃ vt dicit. H. Stõs ↄtinuat̃ oib⁹ mem
bris mediãte epe ⁊ recipit ſupfluitates oĩuꝫ mẽbroꝝ me
diante ipſo: ⁊ ẽt q2 ṽtus ex fluxu cepit deficere abſolute: q̃
re ↄfortet̃ ⁊ erigat̃: cũ his q̃ ſupra ĩ deſtructõe appetit⁹ ſũt
dcã ⁊ ꝓꝑe cũ citonijs ſucco coꝝ. ⁊ his q̃ ex eis cõficiunt̃: ⁊
cũ empl'is: ex his q̃ ↄfortãt ſrm ⁊ abſqꝫ calitate multa ape
riunt oppilõnes iter ipm epar ⁊ cerebꝝ ſi q̃ ſũt: q̃ ibi ſũt ſu
pra notata. ❡ Scdo ṽo mõ: q2 nõ ſit ſupflu⁹ ꝑ ſe veniẽs: ſꝫ
reſtricta nã: tũc ꝓculdubio necẽ habes reſoluere eã ⁊ edu
cere: q̃ ſi adhuc cib⁹ ⁊ potus eſt in ſtõ idigeſt⁹ ⁊ corruptus
ꝓuocabis vomitũ donec ꝑfecte euet̃: ſi poſ̃e eſt. Deide cõ
fortabis: balneabis ⁊ cibabis vt ſupi⁹ dcm̃ eſt. Or ſi nõ ſit
poſ̃is vomit⁹ vel ſit difficil' valde admiſtrent̃ ꝑ os q̃ ipſũ
īferius faciũt lubricare ex mucillagioſis leniẽtib⁹ ⁊ lubri
cantib⁹ ⁊ labificãtib⁹ notis poſt q̃ ſequent̃ abſtergẽtia ex
aq̃ ordei vel paſſulaꝝ cũ melle vel ꝫuc. rubeo ꝓꝑ febrẽ. Et
imittant̃ cliſteria ⁊ coliria nãm cõpellẽtia: vt illã trãſmit
tat īferius ⁊ ꝓꝑe ſi fuerit corrupt⁹: qõ ex fumoſa eructua
tione cognoſcit̃. Or ſi nõ corrupt⁹ fuerit: ſꝫ tãtuꝫ idigeſtus
admiſtrabis: tũc īteri⁹ ⁊ exteri⁹ ſupra ſtõꝫ. q̃ digõnẽ ei⁹ cõ
fortãt ⁊ cõplẽt abſqꝫ ſtipticitate ⁊ calitate multa. q̃ ſupra ĩ
cura ðbilitatis digõnis ſt̃ dcã. ⁊ iũngas abſtinẽtiã. donec
digõ ſit cõpleta: ⁊ ſupfluũ cõſumat̃. Deide balneabis ⁊ ci
babis: vt dcm̃ ẽ. Si aũt nõ ſit ĩ ſtõ: ſꝫ ſubito deſcẽdit in vẽ
trẽ: oꝫ vt ſolõne vẽtris educas: aut cũ his q̃ miſtrant̃ īferi⁹
ex colirijs ⁊ cliſterib⁹: aut cũ his q̃ ſupi⁹ ſumunt̃ ⁊ deponũt
aut digerũt: qõ eq̃dẽ facere ſcies ſi vẽtris regionẽ: ad quaꝫ
ſubijt: bñ cognoſces: ⁊ diſpõnes ei⁹ ſup quã ſignificare ⁊ di
ſtiguere docuit. H. ꝑ eructuationẽ: mordicationẽ ⁊ graue
dinẽ circa regiõez vẽtris ꝑceptã. Si. n. circa rgionẽ ſtõ leui
tas ⁊ grauedo: ⁊ mordicatio ĩ ſublimi ꝑte vẽtris iuxta ſtõi
fundũ ⁊ ſupra vmbilicuꝫ ꝑcipiant̃: adhuc eructuatio aliq̃
hñs odorẽ ⁊ ſaporẽ cibi ⁊ pot⁹ ſcies cibũ in ĩteſtina ſubtilia
ðſcẽdiſſe: ⁊ tũc ſi idigeſtus ſit vel corrupt⁹ ex q̃litate eru
ctuatõis ꝑcipies: nã ſi acida ſit: illuꝫ idigeſtũ eẽ cognoſces
⁊ tũc fouebis hypocũdria ⁊ vniuerſuꝫ vẽtrẽ: ⁊ miſtrabis q̃
digerũt magis: ⁊ abſtergũt vt ẽ pipereon ſimplex vel dya
triõ: vel aliõ leui⁹ ꝓꝑ febrẽ: poſt quã aq̃ ordei det̃. Si ṽo fu
moſa ⁊ fetida: aut oĩa corrupta ſcies illũ eẽ corruptũ: ⁊ tũc
q̃ deponũt ipm: ⁊ lubricãdo ⁊ abſtergẽdo ſubducũt ſupi⁹
miſtrabis q̃lia ſũt q̃ hic ſupra ſunt dcã. Or ſi ſub vmbilico
grauedo ⁊ mordicatio ſentiat̃: ⁊ fortis rugit⁹: ⁊ eructuatio
nulla: vel q̃ nõ afferat cib⁹ vel pot⁹ odoreꝫ: neqꝫ ſaporẽ co
gnoſces cibũ ad colon ⁊ groſſa ĩteſtia ſubijſſe: ⁊ tũc coopa
ri oꝫ: vel ꝑ coliria vel ꝑ cliſteria mitia vt expellat̃. ❡ Se
cũdã rẽ cõplẽt q̃cũqꝫ ex cibis ⁊ potib⁹: ⁊ medicis īteri⁹ ſũ
ptis. ⁊ exteri⁹ applicatis: ⁊ ſup ꝑncipalia. ⁊ ſup cor magis ĩ
ſfrant: ⁊ hũectãt q̃ ex dcis ĩ alijs nota ſt̃ ſup. ❡ Tertiã rẽ
ↄplẽt q̃cũqꝫ accñia īteruẽiẽtia ſedãt. ⁊ ſi q̃õ extiterit: mor
dicatio: grauedo: ⁊ vẽtoſitas modica ex mell' roſ. aq̃ ordei

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-193437-p0438-4

decoctiõe aniſi:olei ſimplicis ↄpoſitũ cliſtere ipones. Si
vo mordicatio fortior ĩ eo fueriti eo liq̃facies adipes anſe
ris galli:vel capre. Nõ inẽtis ãt his cere paꝝ imitte:ꝛ olei
roſati. Sint aũt lota. Si vo vẽtoſitas fuerit vehemẽtior
loco roſ. rutaceũ vel nardinum miniſtrabis:ꝛ ſemina de
ſtruẽtia vẽtoſitatẽ:vt apij ꝛ feniculi. Si vo ebrietas cure/
tur ꝓpria cura. Si vo defect⁹ ſtomaci ꝛ oris eius deficiat
appetitus maſticẽ in nardino terentes vt glutinoſum fiat:
ꝛ deinde in eo poſitã ſpongiã ĩfundentes applicabim⁹ ori
vẽtris:hec aũt ſtipticitatẽ hꝫ ꝛ cõcauitates in q̃bus virtus
medicaminis cõſeruaꝛ. Sit aũt oleũ ſufficiẽter calefactũ:
ſm pmã imiſſionẽ. exoluũt.n.oĩa tepida robur vẽtris. ſit/
q; in vaſe duplici calefactũ ſm pmã imiſſionẽ:x⁹ alterum
plenũ ſit aq̃ feruẽti. ſic ↄſuetudo extitit. G. Corrumpiꝛ.n.
vtus ei⁹ alr calefacti. Et ſi feb. caliṫas ardẽs appeat meli⁹
ẽ ob hoc cerotũ qd per violaꝝ ꝛ p cithonioꝝ oleũ fitex ce
ra. ſit ãt tepidũ:ꝛ nõ frꝫ actu. oxirenie vo eructuatõi ſuoſe
vt pdcm̃ ẽ iſtabis ꝛ cũ rectificabiꝛ bonũ ẽ:ꝛ ſignũ ſalutis.

¶ Cap. xvij. de febre effimera q̃ fit ex oppilatione.

Ppilatio faciens febres q̃dã pbet cãm nãlẽ:vt ẽ
o oppilatio viſcerũ epis:ꝛ ciſtis fellis ꝛ ſplenis ꝓpe
aggregat ſupfluitatẽ hũorificãs iſlãmationẽ ꝛ pu
trefactionẽ parãs. Quedã pbet cãꝫ efficiẽtẽ vt ẽ oppilatio
poroꝝ:capitũ puaꝝ venaꝝ ꝛ arteriaꝝ ꝛ eaꝝ meatuũ cõ/
tiguatoꝝ ſiꝛ. ꝓhibẽt.n. trãſpiratiõem. calor.n. nãlis ſpũs ꝛ
hũores iſlãmanꝛ ꝛ a nã ꝓinde q̃ſi derelicti q̃nꝫ putreſcũt
cũ imediata cã putredis ſit ꝓhibita trãſpiratio. vt. G. ait. ꝛ
ſic diuerſoꝝ geneꝝ febriũ erit cã. Eſt.n. ſm eũ multiplex:
q: aut in poris cutis tãtũ ex ſe pp cutis terreſtritatẽ nãlẽ
vel ex cã exteriori dẽſante ipſos:vt pp fritatẽ aeris vel aq̃
vel pp caliṫatẽ ſolis vel ignis adurẽtis vel pp ſtipticitatẽ
aq̃ vel medicie ſtiptice in corpe toto iuncte:ꝛ tũc faꝛ ſpẽs
effimere:de q̃b⁹ ſubſeq̃nter diceꝛ. Aut ex cã iteri⁹ ſumpta
ex mltis cibis calis ꝛ ſupfluis mltiplicãtib⁹ vapores groſ
ſos ꝛ fumoſos oppilãtes poros ipſos: ꝛ tũc faꝛ effimeraꝫ
ex repletiõe nauſeatiua ſupi⁹ dcãꝫ:aut in capitib⁹ dcãruꝫ
venaꝝ ꝛ arteriaꝝ:ꝛ eaꝝ ductib⁹: ꝛ ẽ ex cã iteriori hũora/
liq̃ ãt eſt fortis ĩ illis tm̃ exñs ꝛ multa vt ad poros cutis
extendaꝛ:ꝛ tũc facit putridã:maxĩe in corpib⁹ ſãguĩeis ca
lidis ꝛ hũidis q̃ multa idigẽt trãſpiratõe pp multas ſuper
fluitates in q̃b⁹ abũdãt a caliṫate facile putreſcibili. vñ co
rũ corpora fetẽt ſic yrci. Aut eſt mediocris. ꝛ ſic facit ſino/
chã iſlatiuã eo q̃ ſãguis nõ pfecte trãſportaꝛ:q̃re iſlaꝛ nõ
corrũpiꝛ:q: cũ nõ ſit magna aliq̃:lꝫ iſufficiẽteꝫ trãſpiratio
nem accepit:vt cũ adhuc ſtet cũ nã aut eſt debilꝛ ꝛ modica
vt in capitib⁹ illaꝝ tãtũ exñs. ꝛ tũc faꝛ effimerã ex oppila
tione:cui nũc iſiſtim⁹ eo q̃ retinenꝛ fumoſitas ꝛ vapores
ꝛ calor nãlis:ꝛ oẽs ſpũs iſlanꝛ: q: nõ ſufficiẽter trãſpirãꝛ
lꝫ magis q̃ ſinocha dicta:ꝛ ꝓinde min⁹ caloris accẽdit q̃
illa ꝛ min⁹ durat:eo q̃ cã oppilatõis ĩ eo ẽ mior:ꝛ in leuto
mera ſuba ſpũs:ꝛ ꝓinde iſlãmatio ẽ mior. Et ẽ ĩ ſuba ſpũs
q̃ ẽ facilis alterabilis accẽſa:ꝛ iſtud ẽ vſq; ad tertiũ plimũ
ꝛ q̃nq; extendiꝛ vſq; ad q̃rtũ ꝛ breuiaꝛ in eo q̃ ẽ ĩfra ter/
tiũ ſm varietatẽ oppilatõis pdictã. Et ſm vnaq̃q; die/
rũ extẽdiꝛ ꝛ remittiꝛ p modũ pxodi pp inouatõꝫ fumoꝝ
oppilatiõe durante. quapp accẽdiꝛ cũ rigore pcedẽte ĩ ſtõ
putride ꝛ cũ remittiꝛ geſcit inouatione ſudoris pp oppila
tionẽ detinẽtẽ. Ceſſante vo oppilatõe declinet ex toto cuꝫ
abũdãti ſudore. Et q: gñatus ſit ex calis ceſſat:ita vt ad i/
frationẽ deueniat corp⁹. Et duꝫ pſeuerat ei⁹ iſlãmatio in
ſpũ fe. manet ꝛ effimera:ſꝫ cũ iſlãmaꝛ in ſãguĩe pp aptitu
dinẽ ſui vel auctã oppilationẽ vel mixtionẽ cũ colera trã
ſit in ſpẽm ſinoche iſlatiue:ꝛ ẽ illa quã diximꝰ mediã iter
effimerã ꝛ putridaꝫ eo q̃ de vtriſq; nãꝫ ſapit: eo ẽt q: effi
mera trãſit in putridã mediãte ipſa. ſi.n. aucta oppilatio
ne effi. iſlãmaꝛ ſãguis ꝛ in effimerã trãſit in ſinochã dictã
exaucta magis oppilatio vt ſãguis iſlãmat⁹ nullaten⁹ trã
ſpireꝛ vel ſi nõ adeo de quo ſit curãdũ neceſſe ẽ ipꝫ ſãgui
nẽ putrefieri ꝛ febrẽ accẽderꝛ putridã. ꝛ ſic effimera trãſit
in putridã ſinocha mediãte. quapp ſit difficilis cognitiõis
ſm. G. hec febris. ¶ Signa ſũt ſigna ei⁹ cãe. ſ. oppilatiõis
ꝛ fe. ¶ Signa oppilatoinis nõ ſũt ſigna oppilatõis viſce/
rũ q̃ in pma ſectiõe ſũt dcã:ſed ſigna oppilatõis hitus cor/
poris vniuerſi ſm quẽ diffuſa ſunt capita ꝛ orificia vena/
rum ꝛ arteriaꝝ dictaꝝ:q̃ ſigna plectorie eſſe noſcunꝛ vlis
in toto vel cacochimie hũoꝝ ſua viſcoſitate vel groſſitie
hñtiũ oppilare:q̃ ſunt nota. Jnq̃t.n. G. Nequaq; igiꝛ mira
bile eſt cũ plectorias ſequunꝛ febres. ꝛ.n. oppilatões mul
te ꝛ difficile eſt trãſpirabile totũ corp⁹ ſm tales diſpões
quẽadmodũ ꝛ alterã multitudinẽ q̃ eſt ſꝫ vtutẽ ĩbecilleꝫ
in corruptionẽ cito deueniũt:hũores nõ vltra poſſeſſi ꝛ p/
uatio ſudoris ꝛ ſordicici veſtigiũ:ꝛ q̃ ex oppilatõe:ꝛ ñ alia
cã effimeraꝝ ſit feb. ipa ſicq; diſtiguiꝛ ab alijs ſpẽbus effi
mere ſigna iũt:q: nõ ab exteriori cã ſit feb. vt vere fuerit:
ꝛ q: ſit periodicãs ꝛ remittiꝛ q̃q; die ſine hũectatõe ſudo/
ris vaporalis: q̃ illud nõ venis alijs nõ ↄuenit:qd ẽt ipaꝫ
diſtiguit a ſinocha q̃ vn⁹ eſt poxiſm⁹:ex his.n. coniectura
bis fe. ex oppilatõe ꝓcedere maxĩe pdcis ↄcurrẽtibus ſi/
gnis:qd eſt:q: illa oĩa in alijs:nõ ↄcurrũt effimeris: nec ſi/
nochis:ꝛ diſtiguiꝛ a putrida:q: in eo nõ apparẽt ſigna pu/
tredis ꝓpa q̃ ĩfra diceꝛ duce xpo:lꝫ aliq̃ cõia videant. ꝓe
riodiçat.n. quaq; die cũ rigore. caliṫas tñ ei⁹ nõ ẽ mordax
ſiꝛ in putrida ſic ĩdigeſta. nec in pulſu velocitas ſiſtolis q̃
ꝓpe ſunt putridaꝝ. ¶ Signa vo feb. ſiũt ꝓportiõalia ſi/
gnis febris apatũ ex q̃litate caloris ĩ vniuerſo extẽſa cor/
pore nõ mordaci:iſlãmatiõe faciei maiori ꝛ rubedie cum
magnitudĩe ꝛ freq̃ntia plꝰus abſq; alijs ſignis. Et cura ei⁹
ẽ tres res. Abſciſio cãe alteratio febrilꝛ diſcraſie. Et corre
ctio accñtiũ. Abſciſio cãe ↄpleꝛ cũ flõmia ꝛ purgatõe:vt ſi
q̃dẽ ĩ cã oppilatõis ſit plectoria:ꝛ multitudo miniſtreꝛ flo
mia eradicatiua toti⁹ ducẽs ad lipothomiã:hec.n. flomie
cãꝫ abſcidit:ꝛ corp⁹ ĩ ↄriã diſpõeꝫ febrili adduꝛ nullo auxi
lio mediãte. Si vo cã fuerit cachochimia groſſoꝝ hũoꝝ ꝛ
viſcoſoꝝ: aut erit cũ pctõ ſãguis. aut ſine. ſi cũ pctõ ſãguis
flõia pcedat miorativa. deinde ſeq̃nꝛ farmaca apientia q̃
ſubtiliẽt ꝛ rectificẽt hũoꝝ groſſiciẽ: ꝛ viſcoſitatem abſq;
multa caliditate:q̃le ſirupus acetoſus ſimplex cũ aq̃ endi
uie:ꝛ feniculi:apij:ꝛ ſimiliũ eq̃litatẽ hñtiũ. Et deide appa
rẽte digõne farmaca ſolutiua ipi⁹ appropata q̃ ĩ nro ãtido
tario ſerioſius ſũt mõſtrata:aliter aũt aperitiua aperiẽdo
venaruꝫ ductus:ꝛ diſſoluẽdo hũores ſumpta iterius tran
ſeundo ad locum oppilationis eorum abundantiam tra/
hent in ipſaꝫ: ꝛ in eis aggregant ꝛ incuneant:ſic oppilatio/
nem augẽt nõ aperiũt. Si vo abſq; ſanguis peccato mini/
ſtrabis a pncipio enemata:ꝛ võit⁹ ipoꝝ abũdãtiã minorã
tes:ꝛ deide pdcã farmaca iteri⁹ q̃ ſubtiliãt:icidũt:ꝛ abſter
gũt:ꝛ eũant:ꝛ dietã extenuatiuã iniũges. Et deinde ad lo/
ca oppilõnũ deueniẽs cũ approxiatis medicis exteri⁹ q̃ ra
rificẽt hũores oppilãtes ſubtiliẽt ꝛ reſoluãt:q̃lia ſũt frica/
tiões tẽpate cũ oleis tempatis rarificãtib⁹ ꝛ reſoluẽtib⁹:ꝛ
ſudorẽ ꝓuocãtib⁹ q̃ ſupi⁹ nota ſũt. Et cũ alijs medicis tẽpa
te caliditatis:ꝛ eaꝝ pulueribꝰ q̃ abſtergãt:vt ẽ faria ciceꝝ
ꝛ fabaꝝ vel ordei:ꝛ radicũ lilij:ꝛ amigdalaꝝ amaraꝝ:ꝛ ſi/
miliũ. Et ſi idiget fortiori:vtaꝛ ariſtol. ſpuma maris ꝛ bau
rac pulueriçatis:ſi non obſtet caliditas febris:ꝛ cũ eis mi/
ſcebis q̃ cũ ĩfrigidatõe abſtergãt:vt ſeia cõia pulueriçata:
ꝛ farina ordei:aq̃ melõis idi:ꝛ ſilia:ꝛ balnea aq̃rũ dulciuꝫ
eucrataꝝ q̃ aperiũt poros ꝛ hũores in orificijs capituꝫ ve/
naꝝ ꝛ arteriaꝝ contiguaꝝ poris obſtruentes ꝛ obſtructos
in vaporem diſſoluũt: ꝛ fumũ coſq; ad ſe attrahũt ꝛ reſol
uunt. Jnquit enim Galienus. Reſolutio eſt cum humo/
res corporis fumi facti per poros dilatati egrediuntur.

Et hoc in fine totius egritudiſ: ꝛ declinatōe vltimi poxiſ/
mi cū mā eſt tota digeſta perfecte ac eradicata: q̄ ſi pfecte
digeſta ꝛ poſt p̄mū paroxiſmū adſit balneare tūc in decli
natōe ipſi⁹: ꝛ nō timebis: ꝛ poſt zᵐ. q̄ ſi affuerit neq̄q̄ bal
neabis. Accidit.n. rigoꝛ ex diſſoluta mā ꝛ idigeſta: ꝛ ex ca/
liditate cū hūiditate p̄ter nām coꝛpoꝛi acq̄ſita trāſpiratio
ne ꝓhibita putrefiet ꝛ in febrē putredinis ↄuertet.

Capitulum. xviij. de febre effimera: que fit a caliditate ignis vel ſolis.

Ccidit in coꝛpoꝛib⁹ laboꝛantib⁹ circa ignē vel ſub
a ſole: vt q̄ſi areſcat: ꝛ induret cutis eoꝝ adeo vt te/
ſta fiant. ſic bruta aīalia q̄dā hūt: maxime ſi ↄplō
nis exiſtāt aduſte: q̄ poꝛi eoꝝ attenuant ꝛ ↄſtringunt: vt
ſupfluitates fumoſe gn̄ate in eis maxīe ex calīs cibis aſſū
ptis reſoluant: ſed retinent: ꝛ nō reſoluunt magis trāſpi/
ratiōe ꝓhibita q̄ ſpūs iflāmat ꝛ de eis ad ſubiecta alia trā
ſeūt ꝛ ledentē ꝛ ↄtriſtantē febrē accēdūt. Signa ei⁹ ſūt
ſigna ↄplōnis nālis diſpō cutis ars ꝛ regimē q̄ idicant cāz
eius ꝛ calītas acuta in toto extēſa coꝛpe vniuerſas actōes
ꝛ paſſiōes ledēs ſitis ꝛ anguſtia ꝛ alia q̄ in effimera ex calo
re ſolis ꝛ cibi dcā ſūt. Cura eius ē tres res. Ablatio cāe
alteratio febꝛilis diſcraſie ꝛ coꝛrectio accñtiū. Prima
complet cū coꝛrectōe oīs calī extriſecus ꝛ itrinſec⁹ ꝓpinā
da ꝛ cū ſituatōe coꝛpoꝛis ī aere paꝝ calō ꝛ humido magis
cū miſtratione balnei aq̄ dulcis eucrate ꝛ multe q̄ mollifi
cent cutē ꝛ rarificēt poꝛos ei⁹ ꝛ fumoſas ſupfluitates reſol
uāt ꝛ cū fricatiōe ſuccedēte cū oleis f̄ris hūidis vt eſt vio/
latum ꝓpe. Scōaz rē ↄplēt q̄cūq̄ ifridant ꝛ hūectant
ex cibis ꝛ potib⁹ ꝛ medicis iteri⁹ ꝛ exteri⁹ miſtratis q̄ ſpūs
alterent multiplicēt ꝛ ↄfoꝛtēt ꝛ coꝛ ifrigidēt ꝛ hūectēt ipz
ꝛ totū coꝛpus. Tertiā rē ↄplēt q̄ ſitiz mitigāt ex ꝓprys
frigidis ꝛ aeris inſpiratione ꝛ q̄cunq̄ anguſtiam curant: q̄
ex dictis ſunt manifeſta.

Cap. xix. de febre effimera q̄ fit a frigoꝛe.

Ccidit quoq̄ ſilr vt p̄dcis fūoſoꝝ vapoꝝ retētio
a in coꝛpoꝛib⁹ calīs cū aere f̄ro exponūt ꝛ ſub dino
doꝛmiunt ꝛ maxīe hyeme ꝛ balneant in f̄ra aq̄ ni
trea vel ſtiptica: vt alumioſa vel gipſea pp ↄſtipationē po/
roꝝ accidētē ex ill' trāſpiratōe ꝓhibita ꝛ iflāmat cū eis ca
loꝛ ꝛ accēdit in ſpiritib⁹ p̄mū: deide trāſiēs ad alia coꝛpis
ſuba ledentē ꝛ ↄtriſtātē feb. accendit. Signa ſunt p̄ceſ
ſio cāe ꝛ catarrus ꝛ coꝛriça ex expſſione accñs. ſic illis qui
eſtaſiz ſūt paſſi ex diſſolōne: differentes tñ ſignis: q̄ coloꝛ pal/
lidus ꝛ pulſus dur⁹ pauce velocitatis ꝛ freq̄ns difficultas
anhelit⁹ ꝛ grauedo capitis pp fumos retētos. Urina tīcta
ꝛ calītas ī toto coꝛpe extēſa pua. Et cura ei⁹ ē tres res.
Ablatio cāe: alteratio febꝛilis diſcraſie: ꝛ coꝛrectio accidē
tiū. in p̄ma imiſſiōe ꝛ acuta cū retinet. Primā rē ↄplēt
q̄ p̄mā rē ↄpleuerūt in p̄dcā. Opz tñ vt ad calītatē magis
accedāt. ſic ibi ad f̄ritatē vel ſtipticā calītatē: ſintq̄ paula/
tim nō ſubito approximata. q̄ oz vt loco olei vio. miſtret
yrinū: vel loco camomellini ſābucinū ꝛ amigda. dulciū ꝛ
anhetinū ꝛ de lilio p ſe vel mixta vel narciſci q̄ algoꝛantis
ſunt ꝓpa ꝛ ſtipticitatē cutis ac duriciē molliūt ꝛ aperiunt
poꝛos vt vapoꝛes expirēt: ꝛ oleū de apio q̄ ꝓuocādo ſudo
rez illos educat: ꝛ difficultatē anhelit⁹ auferat. Scōaz
rē ↄplēt q̄ ſcōaz rē cōpleuerūt: ꝛ ibi p̄dcā ſint aut f̄ra min⁹
vel tēperata. Tertiā rē ↄplēt q̄cūq̄ aſſumpta ex medi
cinis curāt catarrū f̄m q̄ ſupius ſerioſe ꝛ cōplete ſūt dcā.
caplō ꝓpo pect⁹ ꝛ pulmonē dilatāt: ꝛ anhelitū reddūt fa/
cilem. Ex q̄b⁹ q̄dā ſunt ſimplicia q̄dā cōpoſita. Simplicia
ſūt vt artemiſia ꝛ decoctio eius ſumpta: radix ꝛ ſemē ſiſe/
leos cū aq̄ mellis yreos ꝛ oleū ei⁹ iunctū ꝛ oleum balſami
yſopus ſicca ꝛ decoctio ei⁹ cū caricis gargariçata ꝛ bibita ī
aq̄ ciceꝝ ariſtolo. ro. ꝛ naſturciū ciminū galbanū. ꝛ ſilia. q̄
q̄dem ſunt calīa valde miſceant cū f̄ris dilatātib⁹ q̄lia ſūt

ſpinachia aq̄ oꝛdei. ꝛ ſilia ob quā rē decoquunt in aq̄ oꝛd.
vel cōminiſtrent cū aq̄ ſpinachioꝝ ꝛ ciminū cū aqua bibi
tum ſi nō ꝓhibeat tuſſis: apiū: feniculū. ꝛ ſilia q̄ cā breuita
tis tacent. Cōpoſita ſunt vt dyairis dyacalamētū. ꝛ ſilia:
vt ſirupus de praſio tiriaca. ꝛ ſilia ꝛ q̄ grauedinē capitis ſe
dāt ꝛ tollūt q̄ ſupra in cura ſode ſunt ſufficiēter mōſtrata.
iō nō hic amplius repetant. Idez eniz in oī loco repetere
alienatio eſt. dixit Galienus.

Caplm. xx. de febre effimera q̄ fit ex apoſtemate.

Um accidūt apata in mēbris apparētib⁹ vt emū
c ctoꝛys p̄ncipaliū q̄ bubones hyp. appellauit ex ſu
perfluitatib⁹ ꝓprys quas p̄ncipalia ad illa mitte
re ↄſueuerūt: ꝛ mittūt. cōmota vō ab aliq̄ ꝓcatarticaꝝ cā/
rum vt eſt cib⁹ plim⁹ aut caſus ꝛ pcuſſio in aliquo p̄ncipa
lium tales multiplicās ſupfluitates in eis quas cōfoꝛtata
mittūt poſtmodū in emūctoꝛys ipis: aut ſcabies ſeu vlc⁹
inaſcens eis ex q̄b⁹ ꝓuenit doloꝛ in ill' ↄhens ꝛ ꝓuocās p
p̄ncipalia ad trāſmittēdū eis ſupfluitates ꝛ reumata vel ī
aliquo altero mēbꝛo ad q̄ via ſit per emūctoꝛia ipſa trā/
ſire ſeu eis aſſociata: vt in pede manu vel collo ita ſupflui
tas trāſmiſſa ad illū paſſuz dolens trāſiēs per emūctoꝛia
in eoꝛū ſpōgioſitatib⁹ colligat. ꝛ ſic cōparant emūctoꝛia
illi q̄ ſit illa via. vt dixit Abohali. Et manens f̄m locuz bu
bonis ſeu in emūctoꝛio collecta ꝛ circūſcripta ꝛ intrāſpira
bilis putreſcit f̄z primū vel duos dies ↄtinuos tota ſimul
abſq̄ itermiſſiōe pp ↄcluſionē ꝛ ↄtinuitatis priuz ei⁹ ī illo
eodē quoq̄ loco maxīe cū plimū ſit ſāguinea: ex cuius pu
trefactiōe ꝓuenit caliditas. Ingt.n. Abohali. Augmētum
aūt ī q̄ritate plimū ē infrigidās niſi cū ex eo accidit putre
factio: queādmōz.n. putrefactio ex calītate: ita ex putrefa
ctōe ꝓuenit calītas q̄ f̄z plimū d̄ loco bubonis trāſit ſcōz
ↄtiuitatē itermedioꝝ mēbꝛoꝝ ad coꝛ abſq̄ putredīe: ſeu
fumo putrido aliquo pp circūſcriptiōez ꝛ icluſionē ipi⁹: ꝛ
ī loco bubonis a quo nihil reſpirat: ex quo ſupcalefieri coꝛ
ē necē. ꝛ p̄mo ſpūs exñtes ī eo cū ſint magis alterabiles vt
ſupi⁹ dcm̄ ē. ꝛ d̄ eis deide trāſeūdo ad reliq̄ coꝛpis ſubā le
dēdo ꝛ cōtriſtādo febrē accēdūt vnius vel duoꝝ dieꝝ pli
mū f̄m q̄ mā pōt plimā effuſionē hr̄e. Et deide paulatī d̄
fic̄ ꝛ ceſſat. vt infebriēs remaneat coꝛp⁹: q̄ effimera erit nō
putrida: lz ex putredīe fiat. Eo. vz. q̄ ſi putredo calītatis
accēſe illi⁹ ſit cā: vñ effimera nō v̄a dicat: ipa tñ nō plimū
cū calītate ad coꝛ nō accedit: ſz calītatis q̄litas ſola abſq̄ ī
fectiōe putredinis aliq̄. q̄ ſi trāſiret nō effimera ſola ma/
neret. ſz ēt fieret putrida: vt dicet: ꝛ lz calītas ī ſpiritib⁹ p⁹
ſit ſola accēſa iquātū effimera. tamen putredo ſupueniēs
calītatē p̄ntis ſi ſola accenſa ꝑturbat effimere eiuſq̄ ſigna
ↄfundit ꝛ obtenebꝛat tāq̄ leuia. vt nō dignoſcant hũ: ſz ſi/
gna putredis magis. ob quā cāz dixit. G. Effimerā ſupue/
niēte putrida geſcere nō ceſſare: q̄ eq̄dē ↄtigit ꝛ raro. ꝛ cū
ↄtigit ē malū ſignū. Oñdit.n. nō ſolū ſupfluitatis ī bubōe
collecte putredinē: ſz ēt alteri⁹ añtis cāe exñtis ī venis vel
viſcerib⁹ ↄputreſcētib⁹ illi: ex q̄ putrida fulligo ad coꝛ va/
dēs putridā calītatē accēdit ꝛ febrē. Uñ hyp. In bubōib⁹
oēs fe. male. exceptis effimeris. Signa ſt̄ ſigna d̄mīati
ua ipoꝝ apatū ꝛ fe. ꝛ ſt̄ ex relatōe ifirmi vel aſtātiū cogni
ta. Et abſq̄ relatiōe ipoꝝ ab expto medico ꝛ famoſo q̄ ē.
q̄ videt dolere ifirmū circa regionē emūctorioꝝ cū ipedi
mēto mot⁹ man⁹: vel pedis: ꝛ faciē ei⁹ iflāmatā ꝛ rubeā vl
tra diſpōnē ſanitatis. Et ꝓpe cū fuerit apata magna: ꝛ ſen
tit calītatē febꝛilē ī toto coꝛpe extēſā pauce moꝛdacitatis
q̄m eoꝝ mā plimū ē ſanguinea: ꝛ raro colīca faciēs criſipi
lā. Cui accidūt p̄rodi ſcōm māz q̄ effundit ad ipa: ꝛ ſucce/
dit ei hūectatio vapoꝛoſi ſudoꝛis ꝛ abūdātis pp repletio/
nē coꝛpis: nō pp māz ī apate itercluſā. Et pulſus ī eis ē fre
quēs magn⁹: velox: ꝛ vndoſus vl' moll' pp replōnez ſāguis
in coꝛpe: ꝛ ī mēbꝛo carnoſo. Et vria clara ꝛ alba pp trāſitū

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-193437-p0440-2
DFG

materie cal'e ad loca apoſtēata. Et cura ei⁹ ē tres res. Abla
tio cāe. alteratio febrilis diſcraſie: ⁊ correctio accidētium.
Pri͠a ɔplet̄ cū his q̄ curāt apata q̄ ſupra ſūt dicta ⁊ infra
dicent̄ ꝓpa ſectiōe xp̄o duce. Scd'a q̄ñ oꝫ vt in p̄ncipio op
ponas remediū mēbris mittētib⁹ p̄ncipalib⁹ cū flomia ex
p̄te q̄ reſpic̄ mēbꝝ mittēs: ⁊ a mēbro patiēte deriuat. Et
deide cū ſol'one ſi mā alia ſanguī ſit admixta: ita ꝙ ꝑ anti
periſtaſim fiat. In ꝓceſſu v̄o cū iā tota fluxit mā ꝑ cādem
vel ꝓpiquā partē. Et ſubtilia regimē. nec cibes niſi ī decli
natiōe ɔpleta ſi poterit tm̄ tollerare: nec vinū des oīo. ꝙ ſi
tollerare neq̄at paꝝ ī q̄litate ⁊ q̄ꝫtitate dabis vt ordeaceā
ptiſanā. Et pones remediū ī via q̄ iter principalia exiſtit: ⁊
emūctoriū cū ſtipticātib⁹ ⁊ ɔſtrigētib⁹ ſupra notis. Deide
circa mēbꝝ apatū p̄ticulares opatiōes ī apate neceſſarias
exercebis cū cal'is tēpatꝫ: ⁊ paꝝ ſtipticis ī p̄n⁹: vt cuꝫ camo
milla: ⁊ oleo ei⁹ nō fra nec apocruſtica cū r̄pellāt ad p̄ncipa
lia a q̄b⁹ oꝫ trahere magꝫ q̄ꝫ repellere. Deiñ cū reſolutis ſi
reſolutio ſit poſſi'is q̄lia ſ't empl'a ex fenu'greco: ſe. lini floꝝ
camomille: radicū althee. yreos ⁊ ſilib⁹ q̄ ſupra ſūt dcā in
apatū cura. qd̄ ſi ñ ſit poſ'e maturet̄: icidat̄: mūdificet̄ ⁊ cō
ſolidet̄ deide. ¶ Scd'aꝫ rē ɔplēt q̄cūq̄ꝫ ifrigidāt ⁊ hūectāt
ex medicis īteri⁹ ⁊ exteri⁹ approximatis: nō ſupra mēbruꝫ
apatū: ſꝫ ſupra p̄ncipale qd̄ mittit: ⁊ ēt ſupra cor q̄ ipoꝝ al
terēt ſp̄ūm ⁊ v̄tutē ei⁹ ɔfortēt q̄ ſupra ī cura cordis ſerioſi⁹
ſūt narrata. ¶ Tertiā rē ɔplēt q̄ dolorē ſiti vigilias: ⁊ alia
accidētia h̄nt corrigere q̄ ex dd'is īfra ſectiōe ſcd'a ſunt no
ta. vbi de cura bubonuꝫ agemus proprie ſi chriſtus ānue
rit. qui ſit per infinita ſecula benedictus.

¶ Capitulum. xxi. de ſinocha inflatiua.

Et qꝛ ſinocha iflatiua media ē ꝑ quā trāſit̄ de effi
meris ad putridas: ⁊ vtriſq̄ꝫ cōicās ī nā vt eſt dcm̄
ſupra: Jō ɔpleto ſermone de medicis effimeraruꝫ
anteq̄ꝫ de medicis putridaꝝ ad ſermonē deueniam⁹ p̄us
de medicis ipi⁹ dicam⁹ vt meli⁹ ſit ſermo de ipa. Fiebat. n.
ex iflāmato ſanguine abſq̄ꝫ putredine ī mō nō vere effime
re ꝑꝑ oppil'onē accidētē mediocrē ex m'ltitudīe ei⁹ ī locis
ꝓhibēte ei⁹ trāſpirationē: ⁊ multiplicātē ei⁹ vapores ī cor
pore. q̄propter accidētia: ⁊ ſigna ei⁹ lꝫ ꝑꝑ conuenietiaꝫ ei⁹
cū extrēis ſint dignoſci difficilia: erūt tm̄ ſigna ɔplexionis
ſanguinee ⁊ plectoria cuꝫ vita delitioſa: ac cutis ſuauis ad
modū corporis balneati extēſa in vniuerſo corpore pluri
muꝫ ꝓtenſa vſq̄ꝫ ad quartum diē: ⁊ quādoq̄ꝫ vſq̄ꝫ ad ſepti
muꝫ peryodicans in aliquo. qꝛ vnus eſt paroxiſmus tota:
vt ſuperius dictum eſt per quod ab vtroq̄ꝫ extremorum
diſtinguit̄ generꝝ in quo ꝓcedit augmētādo ſemꝑ vel mi
nuendo vel aliq̄liter iflāmatio ſm̄ diuerſitatē generatoꝝ
vapoꝝ in ſanguīe. qꝛ aliq̄ñ magis multiplicant̄ q̄ꝫ reſoluā
tur ⁊ calitas iflāmat̄ opilatiōe magis aucta aliq̄ñ ecōuer
ſo opilatōe minorata q̄ꝫ hora: ⁊ tūc fit ꝑaumaſtica. Et ali
q̄ñ multiplicant̄ ⁊ euaporant̄ eq̄liter ꝑmanēte opilatiōe ī
p̄ma diſpōne. ⁊ tūc fit homotena. Et neq̄ꝫ ī pulſu neq̄ꝫ ī vri
na ſignū exiſtit putredinis. ſꝫ eſt magis velox ⁊ ſpiſſus. Et
vrina digeſta rubea/roſea in colore ſuba ſpiſſa cū circūſtā
tys ſilib⁹ ſibi. ¶ Et cura ei⁹ ē tres res. Abſciſio cāe. Alte
ratio febrilis diſcraſie ⁊ correctio acciñtiū parua de virtu
te ex ſe ɔriatōe hita: eo ꝙ nō ſe ɔmittit niſi forti virtuti q̄
vſq̄ꝫ ad terminū p̄ſignatuꝫ abſq̄ꝫ cibo tollerare ſecure pōt
niſi ɔpl'o nālis ⁊ potētia corꝑis ⁊ rara ſtōi diſpoſitio ⁊ alia
exteri⁹ ɔtigētia ɔdicāt. ¶ Jngt. n. Abo. Quedā corꝑa ſūt
q̄ niſi cibent̄ in p̄ncipio p̄mo ⁊ in deteriori hora ei⁹ ɔſumū
tur ⁊ debilitant̄ vel in ſincopiꝫ deueniūt ⁊ moriunt̄ vt co
lerica. ⁊ ſūt de hoib⁹ q̄dē q̄ ſ't exuberātis carnis q̄ cū abſci
dit̄ eis cib⁹ debilitant̄ ⁊ extenuant̄ qꝛ nō tollerāt ꝓhibitio
nē. Et oīs ei⁹ calor inat⁹ ē fortis valde aut debilis vt nō poſ
ſit dimittere cibū. niſi. n. eēt v̄t⁹ fortis in ea tāta m'ltitudo
ſanguis ī trāſpiratōe ꝓhibita ñ poſſet gubernari ⁊ regi q̄n
in putredinē deueniat. Ultia. n. cā putredis humoꝝ pfe
ctiua ⁊ ꝑ modū ꝑuatōis ē derelictio a nā: lꝫ p̄ma cā putre
dinis ſit ipſi⁹ ⁊ ꝑ modū paſſiōis opil'o ꝓhibēs trāſpiratōeꝫ
q̄ acq̄rit̄ calor ⁊ fum⁹ extrane⁹ in hūore q̄ cā ē vt a nā de
relinq̄tur ⁊ putrefiat hūor. ¶ Primā rē ɔplēt flomia fcā
in p̄ncipio nulla expectata digōne vel hora: imo q̄cūq̄ꝫ die
vel hora igreſſus fueris ad ifirmū. Jngt. n. Abo. Cūq̄ꝫ flo
mia ſit retētio ſanguis ñ expectat̄ digō ſꝫ faciēda ē vſq̄ꝫ ad
defectōeꝫ ⁊ ſincopī: ſeu lipothomiā q̄ ē defectio reparabil'
Jngt. n. hyp. ī affo. Et vbi oꝫ vſq̄ꝫ ad defectiōeꝫ euōnē opꝫ
ducere. In maxio. n. dolore ⁊ ī acutiſſimo apate ⁊ in febri
b⁹ ꝑacutis nulla melior medicia hac eē pōt. H. ait. Eſt enī
maximū eis auxiliū cū ſit eis ſuaui⁹ ⁊ cū lipothomia corp⁹
ſtati ī ɔriā diſpōnē adducat. Educēdo. n. totā ſanguis m'lti
tudinē opil'onē ac febres d̄pēdētes ex ea tollit ⁊ ēt acciñtia
ſi q̄ comitent̄ vt anxietas ſitis ⁊ vigilie ſic oēm diſpōnē tol
let p̄ter nāꝫ: ⁊ maxie ſi tm̄ q̄ꝫtū ſupabundat euacuet. Et ſi
aliq̄ regrēdaꝝ itētionū nō ɔdicat ſeu itriſecaꝝ ſeu extriſe
caꝝ. Et ea obmiſſa in piculū multitudis putrefactōis ipi⁹
vel ſuffocatōis ꝑducēt ifirmū niſi virtutis potētia emoro
ſagia vel ſudore copioſo iuuetur poſtq̄ꝫ dabis lipothomie
gr̄a iuleb roſ. cū fra: ⁊ poſt vnā horā cibabis ptiſane ſucco.
in craſtinū v̄o fricabis vt apias ⁊ rarifices poros. deiñ bal
neabis ⁊ cibabis vberi⁹. Qd̄ q̄dē dcm̄ ipugnat Auerois. tri
b⁹ rōnib⁹ talib⁹. quaꝝ p̄ma ē talis. ꝙ ē qꝛ medic⁹ dꝫ ſequi
nāꝫ ⁊ nā nullā facit euōnē ſanguis ducētē ad ſincopī: ergo
nec medic⁹ talē facere dꝫ. 2ᵃ. ē qꝛ cū ī euōne oporteat vt ſo
lū qd̄ nociuū ē ꝑpēdat̄ ⁊ nāle nō: imo dimittat̄ vt ſincopis
nō ſeq̄t̄ euōnē niſi q̄ten⁹ qd̄ nāle ē educat̄. ꝓpterea ī euō
ne ad eā nl'laten⁹ veniēdū ē. Tertia rō qd̄ ē q̄a ī tali corpo
re ē apt⁹ aliq̄s humor putreſcere ſi euō ꝑducat ad ſincopī:
virt⁹ cadēs nō poterit reſiſtere q̄n corrumpat̄ hūor ille. cū
nō regulet̄ ⁊ ei⁹ corruptionē ſi ſequat̄ nō erit qd̄ emendet.
Quib⁹ rōnib⁹ ſol'o patet ſi diſtictio p̄mittat̄. ſ. ꝙ duplex ē
ſincopis: reparabilis ⁊ nō reparabilis. ſecūda ſi ſciat̄ ꝙ ca
ſus v̄tutis ⁊ ſincopis reparabilis de q̄ hic ītell'it. H. accidat
nō ſolū in euōne iuuatiui ⁊ ei⁹ qd̄ nāle ē: ſꝫ ēt ī euōne noci
ui: dūmō ſubito ⁊ ſil' fiat ſicut ī flomia p̄ñti. Tertio ſi ſcia
tur ꝙ fcā reſūptiōe cū cibo l' aliquo nutritiuo v̄t⁹ q̄ cecidit
reſumat̄ ſtati eo ilico p⁹ euōnē dato. Nā cū ſit ſincopis le
uis q̄ ꝓpe lipothōia. i. apparēs caſus ē dcā ex cibo reſūpta
v̄tus v' repata poterit regulare hūores ne in putrefactiōꝫ
deueniāt: ⁊ ēt corriget̄ putrefactiōeꝫ ſi forſā ɔſeq̄t̄. ¶ Se
cundā rē ſi neceſſaria ſit: vtputa qꝛ flomia ſit omiſſa v' qꝛ
facta non totū qd̄ ſupabūdat ſanguinē eduxit vt ifrigidet
corp⁹ ɔplet aque fre potus vſq̄ꝫ ad coloris mutationē. ſ. vt
fiat palidus ⁊ tremat. Et illud ē vt det̄ ex ea vſq̄ꝫ ad minā
vnā ⁊ eſt pōdus lib. iiy. Jnuenit. n. in tali corpore p̄ſubito
oēs ɔditiones in eius adminiſtratōe ſeruādas ⁊ ſanguinē
inflāmatū ⁊ ſubtiliatū a febre infrando iſpiſſat vt ad p̄n
cipalia nō diſcurrat ⁊ febrilē iflāmationē ſtatim extiguat
niſi corp⁹ ſit acciñtaliter imutatū: quo caſu ei⁹ datiōe oꝫ de
ſiſtere ⁊ alys vti medicinis q̄ obſtructiōes apiant multitu
dinē euacuēt ⁊ febrē extiguāt q̄ ſunt note īfra. Et ꝙ tāte
virtutis in cura huius fe. exiſtit: ꝙ ſi flomia celebrari ali
quomō nō poſſit vel ꝑꝑ medici tardū aduētū ſeu ei⁹ iſciaꝫ
aut laborātis delitiā ſeu iobediētiā ſuſpitionē vel timorē
vel aſtātiū ꝓteruiā ⁊ excitationē quā medic⁹ euitare debꝫ
Jpſa ſola ſufficiēs ē ad curā maxie vbi ſigna digōnis hūo
rū obſtruentiū ſi aly ſint a ſanguīe videat̄. Cōfortata eniꝫ
v̄tus ex tempantia ſubiectoꝝ ei⁹. ſ. ſp̄ūuꝫ ⁊ hūoꝝ ⁊ mem
broꝝ radicaliū ꝑꝑ frigiditatē aq̄ hūorib⁹ obſtruentib⁹ pre
ſubtilitate obuiat: vt quouſq̄ꝫ benignos iueniat ad ſe tra
hat: iutiles v̄o ꝑ vētrē vel ſudorē excernat ⁊ plectoriā ſan
gnīs ꝑ emoroſagiā in regionē aptā magis expellat: anxie
tatē auferat: ſiti extiguat ⁊ ꝓuocet ſomnū. Jta vt hec duo

ipſi⁹ ſinoche ſint maxīe ſanatiões.ſ.flõmia oĩ tpe ⁊ frē aq̃ potatio apparēte digõne ſiue ſibi ĩuicē ſuccedētes ſiue miniſtrate diſtictim. Cõplet̄ quoq꜄ cũ alÿs medicinis ĩteri⁹ ⁊ exteri⁹ miſtratis ſup ſpũalia ꝓpe: maxīe vbi ꝯditiões flõmãdi ac exhibēdi fraꝫ aquã deſint vel plr̄es obſiſtētes inueniant̄ q̃ ex dcis ⁊ dõis ſũt note. Et deiñ cũ balneis dulciũ eucrataꝝ aquaꝝ q̃ apiant poros ſubtilieñt hũores groſſos obſtruētes ⁊ eoꝝ viſcoſitatē abſtergãt mltotiēs replētē in vapores ꝯuerſaꝫ ⁊ ſudorē euãant ⁊ reſoluũt. Cõplet̄ cũ cibis ⁊ potib⁹ frīs ⁊ hũidis ꝑ alterãdo diſcraſiã febrē potētē in ſe vtutē.ſ. exſolutã ex corpis diſpõne vel aeris exterioris ſiue extēſiõe diēꝝ maiori ꝑꝑ magnitudinē opilõnis aut iſciaꝫ medicoꝝ ꝯfortēt. Sitq꜄ talia q̃lia ſup̄ h̄ ĩ cura effimeraꝝ ſũt dcã. Correctio vͦo accñtiũ ex dcis ē mãifeſta.

Incipit ſũma ſecũda pticule pͥme ſectiõis ſecũde q̃ eſt de medicis febriũ putridaꝝ cõtinens capitula octo.

SEquitur ſumma ſecunda pticule pͥme ſectiõis ſecũde: q̃ ē de medicinis febrium putridarum. Continet autem capitula. viiȷ.

Cap. i. de ordie curationũ ſeu medicatõis ĩpaꝝ ⁊ ð medicatõe eaꝝ ſ꞉ꝫ mõꝫ vl'eꝫ

Cap. iȷ. de medicis febriũ in ſpãli ⁊ pͥmo ſimpliciũ ⁊ inter ea pͥmo ſinochaꝝ in putredine ſanguinis fientiũ.

Cap. iiȷ. de medicinis febriũ flegmaticarum.

Cap. iiiȷ. de medicinis febrium colericarum.

Cap. v. de medicinis febriũ melancolicaꝝ.

Cap. vi. de medicinis febrium peſtilentioſarũ ⁊ earuꝫ que de genere ſunt illarum.

Cap. viȷ. de medicinis febriũ apoſtematum.

Cap. viiȷ. de medicinis febriũ ꝯpoſitarũ ex eis.

Capitulum primum generale. ⁊c̄.

q Uoniã ꝯtingit effimerã trãſire in putridã ꝑ ſinochã mediã cũ nõ ꝯtigat trãſire de extremo ad extremũ niſi ꝑ mediũ vt ē dcm̃ iõ poſt curã effimerarũ pͥmã ⁊ ſinoche mediã dicendũ ē de cura putridaꝝ in ordine exēplificataꝝ. Et pͥmo in generali ſecũdo in ſpãli: pcedit enĩ generaleꝫ ſpãlis artificial'r ⁊ nãliter. Uexꝝ q꞉ febri putredis accidit vt ſit morbus in ſe aut accñs ⁊ ſimplicē ⁊ ꝯpoſitã faciēs varietatē. Jdcoq꜄ in cura p̄cedũt putride q̃ ſunt accñs: ſic ſuba accñs: ⁊ ſimplices ꝯpoſitas: ⁊ elã elata. Primo igit̄ de medicinis putridaꝝ ſimpliciũ ē agendũ ſcðo de medicis ꝯpoſitaꝝ. Et ſimpliciũ pͥmo de medicinis febriũ que ſunt morb⁹ ꝑ ſe: ſcðo de medicinis febriũ q̃ ſr̄ accñs. Et de eaꝝ q̃ ſunt ꝑ ſe morb⁹ pͥmo de medicinis ſinochaꝝ factaꝝ ex putredie ſanguinis. Eo q꞉ de ſinocha iflatiua media facili⁹ deuenit̄.ſ. in putredinē ſangnis q̃꜄ aliorũ humoꝝ. facili⁹. n. ē vt caliditas iflãmata ĩ ſanguine ipri mat putredinē in ſe ipo q̃꜄ trãſeat in aliũ hũorē cũ in eodē ſbo exiſtat ⁊ magis putredini apto ⁊ ꝑꝑ ꝯplõnē ei⁹ ſbaꝫ q̃dē ⁊ ſitũ. Jngt. n. H. Jlla ſolũ. i. maxīe putrefiũt corpora q̃ cal'a ſũt ⁊ hũida itrãſpirabilia ⁊ iflabellabilia in calo ⁊ humido manēt. Sic alÿs humorib⁹ citi⁹ putreſcit ⁊ maxīe ſi aquoſitate generata ex fructib⁹ ſit ĩfecta ei⁹ ſuba: ⁊ crudo humore reddēte ipm̃ itrãſpirabilē. Et q꞉ iter hũores oēs ſuperexcreſcēs irregurabilis fit a nã: fact⁹ iobediēs febrē aſcendit ſinochã. i. ꝯtinuã ꝓpe ⁊ maxīe ꝑꝑ eandē cãm vt ſuperi⁹ ē expſſuꝫ in tractat⁹ hui⁹ pͥncipio lꝫ raro talis febris fiat vt. H. ait. Cuſtodit. n. ipm̃ nã tãq꜄ teſauꝝ ⁊ filiũ ⁊ vſq꜄ in poſtremũ: nec deſerit ipm̃ niſi coacta vt ſupius in ꝯſolatõe medicinaꝝ dixim⁹: ⁊ ſic tardi⁹ putreſcit: lꝫ ex ſui diſpõne ſit magis apt⁹. Scðo de medicis fl'aticaꝝ fientiũ in putredie ei⁹. Citius. n. putreſcit ⁊ ad putrefactionē accedit q̃꜄ col'a ſapiēs de nã ſanguis: ⁊ ꝓinde q̃q꜄ die febrē accēdit nõ ꝑ tertiũ nec ꝑ q̃rtũ queãdmodũ alÿ. Et ſi col'a ꝑꝑ ſui calitatē igneã aptã iflãmari ſit magis q̃꜄ fl'a ⁊ putrefieri q꞉ eſt aqueũ fr̄ꝫ hũidũ cũ cal'itas vt efficiēs ĩ putrefactõe magis q̃꜄ hũiditas vt mã opet̄. Jpa quoq꜄ col'a ⁊ final'r nõ ſit hũida ſubal'r ſemp ē q̃꜄ diu ĩ ſpē hũoris exiſtit diite. H. Jn oīs hũoris ſõa aqueuꝫ dñat̄ eſſm. fl'a tñ ſua groſſicie aut viſcoſitate ſube necnõ ſua mltitudie excreſcētiã cui⁹ ꝯpeſcit vltra vtrãq꜄ col'aꝫ vt ſupi⁹ dixim⁹ in ꝯſolatõe mediciaꝝ: mltaꝝ oplõnũ ē cã. Et ꝓinde trãſpiratõis ꝓhibite q̃ cã ē iflãmatõis caloris p̄ter nãꝫ in eo: q̃ putrefactõis cã exiſtit maioris ⁊ citioris q̃꜄ cal'itas col'e: q̃ nãliter ē: lꝫ ſit ignea: ad q̃d adiuuat ꝯpl'o hũida ſup̄ hũiditatē ſube ĩ eo additã aqueã ⁊ putreſcibilē magis. Situatio quoq꜄ ei⁹ q꞉ ĩ ꝓfundo corporis ē poſitũ ⁊ iuxta ſanguinē ꝑꝑ ſui nãꝫ nõ in circũferētÿs vt col'a q̃ de nã ignis exñs de cētro ad circũferentias ſemp mouet̄ ex ſe in q̃b⁹ refrigeriũ euõnis regrit. Oppitulant̄ quoq꜄ ad id ſemĩa ſue putredinis q̃ ĩ loco ſeu minera ſue putrefactõis relinqt. Quapꝑ ⁊ itermiſſio ē ĩpurior ⁊ ſecũdi paroxiſmi tēpeſtiuior ē ĩuaſio. ſũt. n. cã vt regenerat⁹ hũor ex diſpõne pticulaꝝ citius ad putredinē icitet̄. Et ſecundũ faciat ꝓxiimũ ſ꞉m ſingulos dies nõ ceſſans ꝑiodicare donec pticulaꝝ diſpõ corrigat̄. Tertio de medicis colericaꝝ in putredine exiſtētis col'e q̃ tardi⁹ mouet̄ q̃꜄ fl'a lꝫ frequēti⁹ accidat ꝑꝑ cal'itatē ſuaꝫ mouet̄ ⁊ furit vt nõ reguler̄: ⁊ putrefiat: ⁊ fe. accēdat coadiuuãtib⁹ ſilib⁹ circũſtãtÿs etate.ſ. ꝯſuetudine ⁊ tpe calis: ⁊ regie. Sil'e. n. auget ſuuꝫ ſil'e: ⁊ facit ipm̃ furere. frida ipſaꝝ exñs ꝯ̃ria remittit ⁊ refrenat. Uñ. H. tps ē augmētatio egritudinis ſibi ſimilãtis. Quarto de medicis mel'icaꝝ fe. fiētũ ĩ putredie melãcolie q̃ tardi⁹ ad putredinē p̄ ceteris mouet̄ hũorib⁹ ꝑꝑ ꝯ̃rias ſupi⁹ aſſignatas cãs. Quinto de medicis fe. peſtilentioſaꝝ: ⁊ eaꝝ q̃ ex gñe fe. peſtilētie ſr̄. Que ⁊ ſi a cã exteriori: ⁊ ꝓcatartica ſumãt gñonis exordiũ: vt effimere: nõ tñ ꝑ modũ iflãmatiõis tm̃: vt ille ĩ ſinocha. imo ĩ putredie humoꝝ ⁊ cordis ſpiritib⁹ eaꝝ ē ꝯplemētũ a quo eaꝝ denoīatio ſumit̄: ⁊ ꝓide iter putridaꝝ gña ſũt ꝯputãde. Et vltio de medicis cõpoſitaꝝ. ⁊ pͥmo ex gñib⁹ vt putride ⁊ ethice nõ effimere. q꞉ nõ facit ꝯpēſationē ĩ cura cuicũq꜄ illaꝝ ſit ꝯplicata ſcðo de ꝯpoſitis ex ſpēb⁹ putridaꝝ nõ effimeraꝝ nec ethicaꝝ cũ nõ facit ꝯpõnē ĩ cura: queãdmodũ ꝯpoſite ex ſpēb⁹ gñis putridaꝝ cũ ex cã ſint putride: nõ hēant ꝯpēdētiã. Daꝝ oĩuꝫ medicatio gñalis ſequēs gñalē cognitionē ipſaꝝ in p̄ncipio hui⁹ capl'i p̄notatã: eſt q̃tuor res: quaꝝ tres reſpiciũt res p̄ter nãꝫ. Quarta vͦo nãles v̄tutes. pͥma enĩ abſcidit cãm. ſcða ſubalternat fe. diſcraſiã. tertia põit ſtudiũ ĩ v̄tute ⁊ vita cũ dieta cibi ⁊ pot⁹: ⁊ regimie õbiro ĩ alÿs nõ nãlib⁹ reb⁹. q̃rta corrigit accñtia: hec. n. res ĩ medicatõe eaꝝ oēm necãriã ꝯplēt ĩtētionē ex pte reꝝ nõ nãliũ ꝯſuãdaꝝ ꝯphēſaꝝ ſb v̄tute: ⁊ ex pte reꝝ p̄ter nãꝫ remouēdaꝝ. Que ſi q̃dē ĩ vnũ ꝯueiãt oēs. vt ĩ fe. col'ica ⁊ pura ſimplici. vna cõis erit ĩdicatio vnoquoq꜄ cõi cõplēda auxilio ĩfridatõeꝫ ⁊ hũectationē demſans. Fiet ãt cũ his q̃ ex medicis frīs ⁊ hũidis iteri⁹ ⁊ exteri⁹ approxiatis ſ꞉m oēm adminiſtratiõis modũ ꝑ ⁊ put oꝫ ĩ ſpãliũ cura dicet̄ ſi x̄ps annuat. Et ex ill'ē pot⁹ aq̃ frē: alterat. n. ⁊ digerit col'am: euat fluxũ vētris: ⁊ vrinã vel vomitũ: vel ſudorē: ⁊ q̃nq꜄ ꝑ oīa ſil' vt cũ v̄t⁹ ē potēs fe. extiguit: ⁊ ſiti: ⁊ ſic cãe ꝯfert morbo ⁊ accñti niſi fuerit q̃ ꝓhibeãt aliq̃ ex ꝯditiõib⁹ q̃ ſequunt̄ vt mãe groſſe: cruditatis nõ ſubtil': vl' col'ice: cui⁹ digõ ē vt remota a ſui ſubtilitate fiat ſpiſſa: ⁊ aq̃ frā fac̄ illud: ⁊ ſtõi friditas debilitas: vel epīs vel alicui⁹ alteri⁹ ex viſcerib⁹: vel dolor ĩ eis: aut apa: ſeu oppil'o. vel q꞉ ꝯpl'o nãlis ſit pauci ſanguis ⁊ cal'itas ĩnata debilis hitudo extenuata nõ carnoſa: aut icõſuetudo bibēdi eã. Nocumētũ. n. his ex aq̃ frē potu gñat̄ mai⁹ q̃꜄ ſit iuuamētũ ei⁹ ĩ fe. extictiõe ⁊ ſitis: q̄ oꝫ vt dimittat̄ ⁊ recurrat̄ ad auxiliũ q̃d his cõferat. Jllis vͦo nõ noceat q̃꜄uis ſit difficile iueniret dicēte. H. Jtaq꜄ in

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-193437-p0442-4
DFG